Driemaandelijks tijdschrift
Afgiftekantoor: Antwerpen X. ISSN 1013-2031
Jarkolekto 41 - trimonata
11/1

IPR

INTERNACIA PEDAGOGIA REVUO

Kunlaborantoj de la aktuala numero:
Josias Barboza
Detlev Blanke
Neil Blonstein
Renato Corsetti
Michel Duc Goninaz
Agneta Emanuelsson
Ronald Glossop
Isikawa Tieko
Małgosia Komarnicka
Katalin Kováts
Stefan MacGill
Radojica Petrović
Ileana Schrøder
Humphrey Tonkin

Kopenhago invitas (p. 37)

ilei

Organo de Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj

Enhavo

Estraro de la Ligo

Prezidanto: Stefan MacGill, Pannónia u. 30.I.6, HU-1136 Budapest, Hungario. Tel. (+36 1) 349-5207, <*stefan.macgill@gmail.com*>.
Eksteraj rilatoj, kunordigo, konferenco, regularoj.

Vicprez.: Duncan Charters, PO Box 100, Elsah, Illinois 62028-0100, Usono. Tel.(+1)618 3745252, fakso:(+1)618 3745465, <*duncan.charters@gmail.com*>.
Universitata kaj scienca agado/komisiono, instru-teknologia evoluo.

Sekretario (aganta): Ida Havasi, Puskin u. 1/1, HU-2000 Szentendre, <*idahavasi@freemail.hu*>. Bonvolu sendi sekretariajn mesaĝojn al Ida, kopie al la prezidanto.

Estrarano pri financoj: Julija Batrakova, Rusio/Hago, Nederlando. Tel. (+31) 252 515331, <*persiko@mail.ru*>. Financaj kaj kasistaj aferoj.

Estrarano: Zsófia Kóródy, Esperanto-Centro, Grubenhagenstr. 6, DE-37412 Herzberg/Harz, Germanio. Tel./fakso (+49) 5521-5983, <*zsofia.korody@esperanto.de*>. E-centroj, instrukapabligado, ekzamenoj.

Estrarano: Radojica Petrović, Bul. oslobodjenja 36/14, RS-32000 Čačak, Serbio. Tel. (+381 32) 371053, fakso: (+381 32) 342101, <*radojica.petrovic.rs @gmail.com*>. Edukprojektoj, konferencoj, informado, terminara komisiono.

Estrarano: Julián Hernández Angulo, Arbol Seco 371B e/Clavel y Santo Tomás, Centro Habana, Ciudad Habana, Tel. (+53) 6404484, <*julian@esperanto.co.cu*>. Landa agado, komisiono pri lerneja agado.

Titolpaĝe: Rosenborg, unu el celoj de nia konferenca ekskurso, reĝa kastelo en la centro de Kopenhago konstruita komence de la 17-a jarcento laŭ la stilo de nederlanda renesanco, tipa por la tempo de Kristiano la 4-a.
Dorskovrile supre: Nia konferencejo deekstere; *malsupre:* La Marvirineto en vizito al la amuzĝardeno Tivoli. (*fotoj de Ileana Schrøder*)

Scienca Komitato

Prezidanto: **Humphrey Tonkin**, Usono, University of Hartford; AdE[1]
Vicprezidanto: **Detlev Blanke**, Germanio, Prezidanto de la Societo pri Interlingvistiko
Membroj:
Vera Barandovská-Frank, Germanio, Universität Paderborn; AIS[2]
Duncan Charters, Usono, Principia College, Elsah
Renato Corsetti, Italio, Università degli Studi di Roma „La Sapienza"; AdE[1]
Probal Dasgupta, Barato, LRU, Indian Statistical Institute, Kolkata; AdE[1]
Michel Duc Goninaz, Francio, Université de Provence; AdE[1]
Aloyzas Gudavičius, Litovio, Šiaulių universitetas
Wim Jansen, Nederlando, Universiteit van Amsterdam
Boris Kolker, Usono; AdE[1]
Ilona Koutny, Pollando/Hungario, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; AdE[1]
Maria Majerczak, Pollando, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
Geraldo Mattos, Brazilo, Federacia Universitato de Paranao; AdE[1]
Aleksandr Melnikov, Rusio, Академия Сельскохозяйственного Машиностроения
Radojica Petrović, Serbio, Univerzitet u Kragujevcu
Balázs Wacha, Hungario, MTA Nyelvtudományi Intézet

Sekretario: **Aida Čižikaitė**, Litovio

[1] AdE – Akademio de Esperanto
[2] AIS – Akademio Internacia de la Sciencoj, San-Marino

Novjaraj
-- mezmandataj –
meditoj

de **Stefan MACGILL**, Prezidanto de ILEI

Unue, korajn bondezirojn al ĉiu por produktiva kaj prospera jaro 2011. Niaj pensoj estas kun niaj membroj kaj kolegoj en mondpartoj trafitaj de naturaj katastrofoj – ili travivu kaj bonfartu.
Novjaro provizas momenton rigardi reen kaj pluen – momento por sintakso kaj sin-devigo. La nuna novjaro plenas je signifo, ĉar ĝi markas la mezan punkton en la mandato de la nuna estraro de ILEI. 18 monatoj malantaŭ ni, 18 restantaj. Rerigarde al 2010, kion ILEI atingis kaj malatingis?
Tion detale skizis la saluto de ILEI rete dissendita vespere de la 31-a de decembro. Vidu la plenan tekston ĉe www.ilei.info. Mi resumos en 25 vortoj la 300-vortajn naŭ kuglo-punktojn de la plena mesaĝo, kiu resumis niajn atingojn de 2010: sukcesa konferenco kaj trejn-seminario en Kubo; tri ekstereŭropaj konferencoj en kvar jaroj – tri aranĝoj organizataj aŭ subtenataj de ILEI en tri kontinentoj ene de tri semajnoj (en Ameriko, Afriko, Azio); lanĉo de projekto 'Esperanto125'; intensigo de

informfluoj; ampleksa raportado pri niaj sekcioj; modernigo de katalogado de E-instruado ĉe partnero *edukado.net*; refoja starigo de instruisto-trejna kurso en Poznano kun stipendioj de UEA kaj ILEI; kuneldono de *Detala Gramatiko de Esperanto* de Bertil Wennergren; reteldono de la simpozia kajero el Krakovo; enkonduko de nova administranto por *Juna amiko*, kun redaktora renovigo kaj kresko de 10% en nia ILEI-membraro, frape kontrasta al la tendenco ĉe aliaj movadaj organizoj. Do, multo pri kio kontenti, kaj ni kore dankas al ĉiu, kiu ludis rolojn en tiu rezulto, specife al nia komisiito pri la konferenco en Matanzas, Ana Montesinos de Gomis, al nia redaktoro de *Juna amiko*, Géza Kurucz, kaj al Jozefo Németh, la redaktoro de IPR, nia hejmpaĝo, kaj krome de unuopaj eldonaĵoj. Li liveris ĉi tie jar-ekan numeron kun aparta faka riĉeco, rezulte de sia sinturno al la Scienca Komitato de la revuo.

Aliflanke, restas multo pri kio senti frustriĝon pro la manko de progreso, spite ĉiujn planojn kaj fortostreĉojn. Jen klopodo difini terenojn, kiuj bezonas fortigon.

Landaj sekcioj: 80% el ili adekvate, bone, eĉ modele agadas – kelkaj revenis al aktiveco tra la lastaj jaroj (Ĉinio, Koreio, Germanio kaj en 2010 Belgio). Sed restas obstina 20% kiuj ne raportas kaj ŝajne silentas. Tri eĉ ekskludas sin el aliĝinteco pro manka aŭ malsufiĉa membro-deklaro. Ni atendas de la respondecaj estraranoj fortan intervenon en 2011 por reaktivigi ĉiujn sekciojn.

Komisionoj: La enkonduko al IPR en numero 2009/3 skizis vizion por pli aktiva funkciado de la komisionoj, kun estrarano kiel gvidanto aŭ kontakt-persono. La vizio ne realiĝis. La ekzamena komisiono strukture funkcias, sed kun nur unu aŭ du sesioj jare kaj malpli ol kvin sukcesintoj, tia ampleksa infrastrukturo apenaŭ defendeblas. Ni fidas, ke en 2011 pli da sesioj estas proponeblaj – feliĉe la KER-ITK ekzamenoj bone funkciadas. Ĉe ceteraj komisionoj mankas foje klareco pri la konsisto, raportoj ne venis aŭ minimumis, nek ekzistas laborplanoj nek projektoj. La komitato en Kopenhago rajtas atendi liveron de tiuj mankaĵoj.

Ni klare konscias, ke manko de laborfortoj estas la superrega bremso al nia antaŭeniro – tion ni eĉ konstatis delonge – vidu IPR 2001/2. Pli forta sento de teameco je ĉiu nivelo kapablus trarompi tiun malforton. La estraro, la komisionoj, la agantoj en sekcioj... ĉiu sentu sin parto de teamo kies tasko estas liveri rezultojn. La termino 'estraro' estas misa ĉe ILEI (nia Statuto

bedaŭrinde devigas nin uzadi ĝin). Niaj estraranoj praktike estras nenion kaj neniun, eĉ malmulton direktas aŭ decidas. Ilia ĉefa tasko estas labori. ILEI ja ne havas centran oficejon, nek oficistojn. Sekve estraranoj kaj komisionanoj devas plenumi tiujn taskojn. Pli trafa nomo por ‘estraro’ estus ‘liver-teamo’. La komitato – kiu entenas la estraranojn – skizas la celojn kaj agadon, kaj la liver-teamo havas taskon realigi tion.

La unika rolo de ILEI, kune kun mondaj evoluoj, devigas nin fundamente repripensi kaj modernigi nian funkciadon. La defio estas, ke fine de la nuna mandato en 2012, ILEI estu transformita organizo kompare kun sia mandat-komenca stato. Tio rilatas al ampleksigo de nia partneraro, ekspluatado de komputilaj ebloj, sed ĉefe al reala transformo en nia maniero akiri, trejni kaj financi laborfortojn. Buĝeto 2011, videbla en nia retejo, kaj nun privoĉdonata ĉe la komitato, entenas signifajn elpaŝojn tiucele, prezentante la plej signifajn modifojn, verŝajne el la tuta liga historio. Ĝi proponas direkti modestan parton de nia kapitalo al la realigo de niaj celoj.

Mezlerneja E-instruado en la urbo Saitama, Japanio (vd. p.34)

Jen do klopodo skizi la defiojn kaj planojn por 2011:

- Realigi planojn, funkciigi honorariaton kaj provizi tiun per bone ekipita laborloko.
- Eldoni la simpozian kajeron el Parma (2006); rete, poste fizike.
- Organizi memorindan kaj bone ĉeestatan konferencon en Danlando.
- Starigi novan nivelon por niaj universitataj simpozioj.
- Sekvadi la antaŭpaŝon de Matanzas, pere de kurso lige kun TAKE (Tut-Amerika Kongreso de E-o), Sao Paulo, Brazilo, julio, 2011.
- Decidi pri konferenco 2012; ekstereŭropa loko alilande ol UK bezonas laboregon.
- Vastigi la oferton pri instruista trejnado, precipe ekstereŭrope, i.a. pere de kunlaboro kun la Universitato en Poznano kaj la renovigita *edukado.net*.
- Starigi kunlaboron kun nova partnero Kastelo Grésillon pere de lingvokurso kun ekzamena oferto komence de majo.
- Provizi kadre de pola kaj nederland-germana kongresoj forumon por sekciestroj aŭ sekciaj delegitoj, por strategie plani sekcian laboradon.
- Eldoni serion de gvidiloj por pli bone difini la ligan funkciadon.
- Starigi multlingvan ligan retejon, paralele kun la nuna E-lingva.
- Pretigi novan 125-partan didaktikan gramatikon por Esperanto, kadre de la projekto 'Esperanto125', por kiu ILEI serĉas partnerojn.
- Refortigi la abonantaron de *Juna amiko*, kiu en 2010 estis mal-kontentiga kaj transformi la administran kaj redaktan teamojn.
- Daŭrigi la membrokreskon ĉe ILEI por enplekti ĉiam pli da kunlabor-pretaj personoj kaj rimedoj por la agado; tio implicas dissendi niajn novaĵojn ne nur inter ni mem, sed pli vaste.

Nova prospekto de ILEI, dissendita kun *Juna amiko* 2010/3 kaj laŭplane kun ĉi tiu IPR, kaj videbla en nia retejo, prezentas nin al la pli vasta movado – kiel antaŭenrigardan cel-direktatan organizon, kiu signife investas homfortojn kaj rimed(et)ojn por la realigo de siaj ŝlosilaj celoj. Ni fidas je ĉies helpo disporti kaj disradii tiun mesaĝon – tiel ni paŝos pli memfide kaj antaŭenrigarde en la novan jaron!

Ni vidu nian rolon – pedagogian, organizan kaj agadan: ni estas semantoj por pli hela estonto. Ni komencis ĉe sin-takso; ni finis ĉe semant-iko. Tiel konvenas por lingvo-instruistoj. Ni kalkulas je ĉies subteno kaj kontribuo por porti nin sukcese tra la jaro!

Ĉu instrui nur la lingvon? Kiel trovi, teni kaj aktivigi homojn kun specifaj kapabloj? Kelkaj personaj spertoj

de **Detlev BLANKE** (Germanio, *detlev@blanke-info.de*)

1 Du demandoj

Multaj kursgvidantoj verŝajne neos la supran *unuan demandon* klarigante, ke kompreneble ili ne nur instruas la lingvon, sed ja ankaŭ informas pri la ebloj apliki Esperanton, donas scion pri la strukturo kaj historio de la lingvo-komunumo, pri aktualaj tendencoj, la rolo de Interreto ktp. Sed kiom ofte tiaj informoj ne superas la nivelon de la kutima propagando, enhavas la kutimajn asertojn pri la milionoj da esperantistoj, plibeligas la veran situacion?

La respondo al la *dua demando*, kiel montras la spertoj, estas multe pli komplika.

En la instrua praktiko ni ofte konfrontiĝas kun jenaj demandoj: Kiom da kursanoj restos ĝis la fino? Kiom el ili poste aplikos la lingvon? Kiom el tiuj aplikemuloj sin engaĝos en la organizita movado? Cetere, ĉu ekzistas sociologiaj esploroj pri la demando, kial homoj aliĝas al kurso, kial ili restos ĝis la fino, kial ili forlasis la kurson ktp.? Kompreneble la esplor-rezultoj tre varius laŭ la kursotipoj.

(Vi jam rimarkas, ke mi ne pensas pri lernejaj kursoj, kiuj havas siajn specifaĵojn. Mi celas la kutimajn kursojn por nelernejanoj, do por divers-aĝaj plenkreskuloj).

Tamen, eĉ se restas nur malmultaj kursfinintoj, la kursgvidanto povas konsoli sin, ke li/ŝi almenaŭ donis informojn pri ĝenerale ne sufiĉe konata kaj tro ofte misinterpretata lingvo-fenomeno kaj donis bazan enkondukon pri ĝi. Tio ja havas iujn postajn efikojn, ofte ne supozatajn. Mi ne malofte spertis, ke ĵurnalist(in)o, kiu intervjuis min, aludis, ke li/ŝi en sia junaĝo aŭ kiel studento partoprenis kelkajn lecionojn ĉe s-ro X aŭ s-ino Y, do estis baze informita, plej ofte pozitive.

Aŭ alia ekzemplo: Antaŭ nelonge mi eksciis, ke la patrino de respondeculino en la ĉefa arkivo de Germanio, en la Federacia Arkivo, iam partoprenis Esperanto-kurson de la Esperanto-Asocio de GDR (GDREA). Tio rimarkeble pozitive influis la filinon. Mi konas tre influhavan lingviston, kiu pro lingvo-politikaj kialoj (la angla!) ne vidas perspektivon por Esperanto, kiu en siaj lingvopolitikaj publikigaĵoj tamen foje mencias la lingvon objektive kaj eĉ donis eblojn publikigi interlingvistikajn kaj priesperantajn studojn en eldonaĵoj de li respondecatajn. Kiel studento li sekvis kelkajn lecionojn de Esperanto-kurso kaj iom interesiĝis pri la temo. Tio havis efikon.

Mi krome memoras almenaŭ du sciencistojn, kiuj mem ne estis esperantistoj sed kies patroj dum la 1920aj jaroj partoprenis kurson de la siatempe tre aktiva Germana Laborista Esperanto-Asocio. Ili do havis bazan scion pri la ekzisto de la lingvo kaj ĝia politika rolo. Tio sufiĉis por inviti min al prelegoj kaj ebligi publikigojn.

Ni nun traktu jenan demandon, laŭ mi aparte gravan:

Ĉu per niaj kursoj ni sukcesas allogi kaj teni ĝuste tiujn homojn, kiuj estas aparte kapablaj kaj povus tre utili al la kvalito de la lingvo-komunumo kaj al la plifortigo de la prestiĝo de la lingvo en nia ĉefe neinformita aŭ ignorema socia ĉirkaŭo?

Ni scias, ke la tradicia movado kun siaj organizaĵoj, grupoj kaj kluboj havas multajn aktualajn problemojn (perdo de membroj, financaj problemoj, ne ĉiam aparte alta intelekta nivelo de la aranĝoj, manko de inspiraj kaj stabilaj aktivuloj ktp.). Sed feliĉe – tiel eblus argumenti – ja estiĝas dua parolantaro en la interreto. Per la reto la lingvon alpropriĝas al si ofte ĝuste tiuj interesaj, ofte junaj homoj, kiujn la tradiciaj kursoj (unufoje dum semajno, merkrede vespere je la 18a horo, 90 minutoj… ktp.) ne kapablas teni.

Dum la lasta tempo mi konatiĝis kun kelkaj junaj homoj, kiuj flue parolas la lingvon kaj komencis lerni ĝin …nur antaŭ unu-du jaroj aŭ eĉ malpli, per la reto. Tiuj homoj verŝajne ne aperus en niaj kursoj, aŭ baldaŭ forlasus ilin por memstare pli rapide enprofundiĝi en la lingvon. Mi certas, ke multaj legantoj de IPR havas similajn spertojn. Kompreneble restas la demando, kiel alligi tiujn homojn al la tradicia movado, sed en formo, ke ili ne rapide frustriĝu por fine malaperi…

2 Efikoj de elektitaj agadmedioj – du ekzemploj

Verŝajne ekzistas diversaj metodoj, por allogi tiujn aparte kapablajn homojn kaj teni ilin en la lingvo-komunumo. Mi menciu kelkajn ekzemplojn:

2.1 Eblas organizi kursojn *laŭ celgrupoj*, ekz. por universitataj studentoj aŭ pensiuloj [studentoj de la „tria aĝo"], por mencii nur du tre diversajn mediojn. La kutimaj miksitaj kursoj ja prezentas grandajn problemojn al la neprofesia kursgvidanto (kaj, kiel konate, ili ĉefas en Esperantujo), pro la malsameco en aĝo, intelekta nivelo, fremdlingvaj antaŭscioj, disponebla tempo, motiviteco, eltenemo, lernemo, memor-kapablo ktp.)

En nuna kunteksto aparte gravas la *kursoj por studentoj* en universitatoj aŭ universitatsimilaj klerigejoj, pri kiuj de tempo al tempo *Germain Pirlot* ellaboras superrigardojn, kiujn ne eblas sufiĉe laŭdi[1]. Tamen, pro la informoj, liveritaj al li de la kolegoj, ne ĉiam estis klare, ĉu temas pri tiaj lingvo-kursoj, kiaj ili por diversaj lingvoj estas kutimaj en la universitatoj. Aŭ ĉu temas pri prelegoj aŭ seminarioj, en kiuj oni laŭ sciencaj kriterioj kaj materialoj prezentas la diversajn aspektojn de la internacia lingva komunikado, diskutas la diversajn problemojn kaj solvo-proponojn, inkluzive planlingvojn kun kompreneble ĉefa atento al Esperanto, sed laŭ esperantologiaj kriterioj. Verŝajne ankaŭ ekzistas miksaĵoj el ambaŭ tipoj.

Sciencajn kursojn mi realigis dum pli ol 20 jaroj en *Humboldt-Universitato* de (orienta) Berlino por studentoj de diversaj fakultatoj (Blanke 2009). Tamen venis ĉefe studentoj de filologiaj fakoj. Mi do ne okazigis lingvajn kursojn, tamen prezentis la specifaĵojn de la lingvo tiomgrade, ke iuj studentoj serioze interesiĝis pri la lingvo kaj studis ĝin aliloke, ĉu en iu kurso ĉu en la reto.

La plej multaj studentoj komprenis la prelegojn kiel aliron al aparta lingvistika mondo, al ili antaŭe plej ofte nekonata. Ĉar ili en sia profesia vivo laboros kiel instruistoj, tradukistoj, ĵurnalistoj aŭ simile, ili povos pozitive influi la sintenon al Esperanto, ĉu lerninte la lingvon aŭ ne.

---

[1] Vidu ĉe *http://www.uea.org/agadoj/instruado/pirlot.html* la (iom malnoviĝintan) superrigardon.

Ĉi-rilate mi mem spertis diversajn postajn efikojn, tute ne atendatajn. En unu el miaj prelegoj (1977) sidis studentino de lingvistiko, kies nomo por mi reaperis nur kelkajn jarojn poste, nome kiel respondeculino en la scienca eldonejo *Akademie-Verlag* en (orienta) Berlino, kiu eldonis mian libron pri planlingvoj (Blanke 1985). Ŝi ankaŭ partoprenis en unu el la inter-lingvistikaj simpozioj, kiujn ni okazigis por profesiaj lingvistoj de1979-1988. Do ŝi baze estis informita pri la temo kaj tre konvene kaj efike redaktis mian libron. Agado en universitataj medioj ne malofte iniciatas diplomlaboraĵojn aŭ aliajn universitatajn disertaciojn, eĉ doktorajn kaj (poste) habilitaciajn[2].

Alia ekzemplo: Antaŭ unu jaro min invitis profesoro pri romanaj lingvoj el Leipzig, ke mi kontribuu por festlibro, dediĉita al lia pli aĝa kolego el Berlino, kies disĉiplo li iam estis. Nu, je mia miro, la leipzig-a sciencisto klarigis al mi, ke li antaŭ longe ankaŭ frekventis miajn prelegojn, kio donis al li la ideon, ke mi ion verku por la festlibro. Mi tion faris (Blanke 2010a).

Do, tiaj ekzemploj – kaj legantoj de IPR verŝajne povus prezenti similajn – montras, ke nia laboro ne estas vana, eĉ se ne tuj videblas rezulto.

2.2 Aparte gravas proponi al aparte kapablaj esperantistoj *konvenan agadmedion* (aranĝoj kun prelegoj, ebloj publikigi, esplori ktp.). Ankaŭ la legantoj de IPR verŝajne konas personojn, kiuj estis tre promesplenaj, sed post mallongdaŭra aktivado senspure malaperis. Unu el la kialoj de ilia malapero certe estis, ke ni ne kapablis doni la konvenan, por ili fascinan agadmedion, kiu estis pli forta ol aliaj logaĵoj. Ni do kreu agadmediojn, kiuj kapablas teni ineresajn kaj agemajn homojn. Mi donu du ekzemplojn:

2.2.1 Dum la lasta tempo mi konatiĝis kun tia agadmedio, kiu ŝajnas al mi tre promesplena: Junaj homoj, kun specialaj kapabloj pri komputiloj, la Interreto kaj entute pri la modernaj elektronikaj iloj, kolektiĝis en la

[2] Habilitacia disertacio en kelkaj landoj de Eŭropo estas dua doktora disertacio, kiun necesas verki se oni intencas fariĝi universitata docento aŭ profesoro. Almenaŭ en germanaj universitatoj principe nur habilitaciintoj (ankaŭ 'habilitiĝintoj') rajtas prelegi, verki ekspertizojn pri alies doktoraj kaj habilitaciaj disertacioj ktp. Vidu la katalogojn de Edward Symoens (1989; 1995) kaj liston ĉe *http://www.edukado.net/biblioteko/diplomlaborajhoj*. Ankaŭ en la „Informilo por Interlingvistoj" (IpI) mi regule publikigas materialojn pri universitataj laboraĵoj kaj aktivaĵoj.

organizaĵo *E@I* (Edukado ĉe Interreto). La tradicia Konferenco pri Apliko de Esperanto en Scienco kaj Tekniko (KAEST), kiu la unuan fojon estis organizita ĝuste de tiu juna fakularo kaj okazis 18.-21.11.2010 en la slovaka urbo Modra Harmónia (ĉe Bratislavo), postlasis al mi tre pozitivajn impresojn (vidu la raportojn en la revuo *Esperanto* 104 [2011] 1:10, kaj la materialon en la reto.)[3] Jen fake kapablaj junaj homoj trovis sian agadmedion, kiu ne nur estas fascina por ili, sed ankaŭ aparte grava kaj dezirata por Esperanto kaj ĝia komunumo. Necesas plenforte subteni tiun agadon.

2.2.2 Alian ekzemplon prezentas la leĝe registrita komunutila (pro scienco) germana *Gesellschaft für Interlinguistik, GIL* (Societo pri interlingvistiko), kiu fondiĝis en 1991 en orienta Berlino, utiligis spertojn akiritajn en GDR (vidu Blanke 2006) kaj ekagis laŭ la novaj kondiĉoj en la unuigita Germanio. En novembro 2010 tiu interlingvistika organizaĵo okazigis sian 20-an konferencon. GIL sukcesis arigi kaj fake aktivigi tutan gamon da kompetentaj kaj interesitaj homoj. Dum tiuj dudek jaroj GIL eldonis 17 volumojn kun konferencaktoj (entute 2400 p. kun studoj de 67 diversaj aŭtoroj) kaj aperigis ĝis la fino de 2010 77 numerojn (sume 1344 p.) de la bibliografie orientita faka bulteno „Interlinguistische Informationen" (Interlingvistikaj informoj), fakte la germana „frato" de „Informilo por Interlingvistoj" (IpI). En GIL membras kaj aktivas fake spertaj kaj kapablaj homoj, kiuj en tiu organizaĵo trovis konvenan agadmedion (eblo partopreni konferencojn, prezenti prelegojn, havi seriozajn publikigaĵojn, interkontaktiĝi kun aliaj fakuloj, do fake kleriĝi ktp.). Kelkaj elstaraj membroj verŝajne ne agadus interlingvistike aŭ estus „malaperintaj" sen GIL (pri GIL vidu Blanke 2010b). Kun kontento eblas konstati, ke kelkaj membroj de E@I, kiuj konas la germanan, partoprenis en la aktivaĵoj de GIL.

3 Fakaj temoj kaj materialoj

Por reveni al la unua demando en la titolo, mi pledas por tio, ke ankaŭ en la kutimaj kursoj, aparte en universitatoj, oni ne limigu sin al la instruado de

[3] Vidu: http://kaest.ikso.net/pmwiki/pmwiki.php?n=Main. Enkonduko kaj la kompletan programon: http://kaest.ikso.net/pmwiki/pmwiki.php?n=Main.El%C5%9Dutejo (5.1.2011).

la lingvo, sed donu bazajn sciencajn sciojn pri interlingvistiko kaj esperantologio. Se la kursoj estas pliriĉigataj per tiaj informoj kaj vidpunktoj, la kursanoj kapablos enordigi la fenomenon Esperanto en la socian, lingvopolitikan kaj lingvistikan kuntekstojn. Tio ĉe kelkaj kursanoj povus pliprofundigi la intereson pri Esperanto kaj, kiel per kelkaj supre montritaj ekzemploj, povus havi pozitivajn sekvojn, eĉ se ili ne aktiviĝus movade. La kursanoj ankaŭ konatiĝus kun gravaj argumentoj, baziĝantaj sur sciencaj esploroj. Malsamamplekse kaj laŭ la nivelo de kursanoj oni povus trakti i.a. jenajn temojn:

– aspektoj de la internacia lingva komunikado (laŭ vidpunktoj historia, aktuala, politika, ekonomia, jura, komunikteoria, informadika, psikologia ktp.)
– lingvo-imperiismo, lingvaj rajtoj, lingva justeco
– lingvo-politiko de UN kaj de EU
– lingva bunteco de la mondo kiel konservinda valoro
– klopodoj superi la lingvan barieron
– „artefariteco” kaj lingvoj, konscia interveno de la homo en lingvo-evoluoj, lingvoplanado
– tipologio de universalaj lingvoj
– lingvistika karakterizo de E-o laŭ esperantologiaj kriterioj (i.a. laŭ lingvo-kompara metodo, kie eblas kaj konvenas).
– kelkaj strategie aparte gravaj temoj, i.a. lingvoŝanĝo/lingvo-evoluo de Esperanto, E-o kiel arta esprimilo [lingvo kaj kulturo], E-o kiel faklingvo, kialoj de la relativa sukceso de E-o ktp.
– aplikosferoj
– strukturo, historio kaj aktualaj tendencoj de la lingvo kaj de ĝia lingvo-komunumo
– la scienca trakto de planlingvoj: temoj, metodoj, bazaj verkoj, bibliografioj, institucioj.

Kompreneble leviĝas la demando, de kie preni la materialon.

Jam ekzistas sufiĉe da fakaj libroj, kiuj estas registritaj en bazaj bibliografioj (ekz. vidu *http://www.interlinguistik-gil.de/bibliogr.html* 5.1.11). Multo haveblas ĉe la Libroservo de UEA. Pri la fontoj de materialoj mi kompilis superrigardon (Blanke 2003). La eldonoj de „Informilo por Interlingvistoj”, bulteno, kiu regule aperas ekde 1992 kvarfoje jare kaj

haveblas ĉe la C.O. de UEA[4], informas pri novaj fakaj materialoj. Mi rekomendas ĝin al science interesitaj instruistoj kaj kursgvidantoj. Tre utilajn materialojn oni trovas ankaŭ ĉe *www.edukado.net* (aparte sub la rubriko „biblioteko"). Interlingvistike kleriĝemaj instruistoj eble ankaŭ konsideru partoprenon en la Internaciaj Interlingvistikaj Studoj, kiujn dum pli ol jardeko gvidas Ilona KOUTNY en la *Adam Mickiewicz-Universitato de Poznań*. Ekzistas kontrakto pri kunlaboro kun ILEI (*http://www.staff.amu.edu.pl/~interl/index.html* 5.1.11). Eble por la estonteco estus bone havi iun antologion de bazaj tekstoj, dediĉitan por la kursgvidantoj.

Literaturo

BLANKE, Detlev (1985): Internationale Plansprachen. Eine Einführung. Berlin: Akademie-Verlag, 408 p. (baza verko pri internaciaj planlingvoj)

– (2003): Interlingvistiko kaj esperantologio: vojoj al la faka literaturo. (Esperanto-Dokumentoj 39E). Rotterdam: UEA, 40 p.

– (2006). Interlingvistiko en GDR. En: Kjunnap, A./Lefel'dt, V./Kuznecov, S.N. (2006, Eld.): Mikrojazyki, jazyki, inter'jazyki. In honorem professori Alexandro D. Duličenko. Sbornik v čest' ordinarnogo professora Aleksandra Dmitrieviča Duličenko. Tartu: Universitas Tartuensis, [576 p.], p. 502-512.

– (2009): Pri Esperanto kaj interlingvistiko en Humboldt-Universitato (Berlin). Kelkaj personaj spertoj. En: Informilo por Interlingvistoj 18 (2009)1 (68), p. 4-8. Vidu ankaŭ: *http://edukado.net/biblioteko/dosierujo?iid=53&s=f575018541eef2824fdf5966cec6c23f* (5.1.11)

– (2010a): Sprachwandel im Esperanto – gezeigt an Beispielen aus der Lexik. En: Kristin Reinke, Carsten Sinner (Eld:): Sprache als Spiegel der Gesellschaft. Festschrift für Johannes Klare zum 80. Geburtstag. München: Anja Urbanek (290 p.), p.51-77. (Pri lingvo-ŝanĝo/lingvo-evoluo de E-o)

– (2010b): Kiel organizi interlingvistikan agadon? Kelkaj spertoj de GIL. En: Detlev Blanke, Ulrich Lins (2010, Eld.): La arto labori kune. Festlibro por Humphrey Tonkin. Rotterdam: UEA [901 p.], p. 241-256.

SYMOENS, Edward (1989): Bibliografio de universitataj kaj altlernejaj diplomverkoj, disertacioj kaj tezoj pri Esperanto kaj interlingvistiko. Rotterdam: UEA, 159 p.

– (1995): Bibliografio de Disertacioj pri Esperanto kaj Interlingvistiko. Rotterdam: UEA. (Kompletigo al Symoens 1989), 63 p.

[4] Ekde 1997 la kajeroj estas rete konsulteblaj: *http://esperantic.org/en/communications/ipi/archive* (5.1.2011).

Pri la leksika sistemo de Esperanto

de **Michel DUC GONINAZ** (Francio, *michelduc@aliceadsl.fr*)

La 15-an de decembro 2010 tutpaĝa reklamo pri Esperanto aperis en la plej grava franca ĉiutaga gazeto. Inter la argumentoj, celantaj konvinki la publikon, estis ekzemploj pri la leksika strukturo de la lingvo, inter kiuj la plej kontestindaj *patro/ patrino, ami/malami, fermi/malfermi.* Oni povas dubi pri la efikeco de tia argumento. La kialo por lerni lingvon ĝenerale ne konsistas en admiro pri ĝia leksika sistemo. Sed la danĝero estas eĉ pli granda, se oni nutras lernantojn per tiaj argumentoj. Aŭ ili saĝe konkludos, ke E-o ne estas vera lingvo, se ĝi estas „logika" – kiel asertas iuj propagandistoj –, ĉar logiko ne estas lingva kategorio. Aŭ ilin logos la logikeco propra al la provoj de filozofiaj „lingvoj", kaj ili disvolvos vortokreadon kaj eĉ lingvouzon senrilatajn kun la vere uzata Esperanto. Eble, anstataŭ la vorton *vendi*, ili uzos *malaĉeti*, aŭ *malricevi* anstataŭ *sendi*.

Kiel en ĉiu ajn leksiko, la morfemoj de E-o estas arbitraj. Arbitraj estas ankaŭ ilia nombro kaj iliaj interrilatoj. La bildigo de la eksterlingva mondo estas organizita diverse laŭ la lingvoj, sed en neniu ĝi estas strukturita sistemece laŭ la principo de la sciencaj nomenklaturoj. La leksikaj unuoj prezentas do interpretojn de la socia sperto en semantikaj kampoj, loze organizitaj. Unu leksika unuo povas aparteni al pluraj tiaj kampoj. Ekz-e *domo* apartenas al la aro „loĝejoj" en la serio „domo, palaco, kabano, barako…", al la aro „ejoj por diversaj funkcioj" en la serio „domo, kastelo, preĝejo, magazeno…". La sola rimedo por iom strukturi la leksikon estas la eltrovo de signiferoj submorfemaj, kiuj povas informi pri la diferencoj inter samkampaj terminoj. Sed tiuj signiferoj, troveblaj en la difinoj de vortaro, ne estas aparte videblaj en la vortoformoj (Duc Goninaz 2008). Multaj aŭtoroj de lernolibroj volas kredigi, ke la leksiko estas kodigebla, kaj ke estas „logike" uzi vortojn, kiaj *lernejo, registaro, necesejo* kaj eĉ *amindumi* (se ne paroli pri la Zamenhofa *pafilego*!). La vero estas tute alia. La skemismo de E-o, ofte emfazata de la propagandistoj, signifas nur, ke por iuj vortoserioj nia lingvo imitis, sistemigis kaj plivastigis regulaĵojn,

ekzistantajn en iuj aliaj lingvoj. Tiu reguleco evidentiĝas per la vasta uzado de derivaĵoj kaj kunmetaĵoj. Ne necesas substreki krome la grandan avantaĝon de la senŝanĝeco de la morfemoj. Sed tio ne signifas, ke la kunmetitaj elementoj liveras la sencon de kunmetaĵo, kiu estas tre ofte arbitra kaj konvencia. Zamenhof kaj la postaj gramatikistoj rimarkigis kaj akceptis, ke ne ĉiuj kunmetaĵoj estas „logikaj", ke iuj povas esti nomataj „idiotismoj" aŭ „esperantismoj": J. Wells (Wells 1978) donas la ekz-ojn de *kamparo, vortaro, vagonaro*, sed al la listo povas aparteni *registaro, fervojo, terpomo, voĉdono, necesejo, amindumi, neforgesumino*, kaj ĝi povas esti eĉ pli longa, ĉar la plej uzataj kunmetaĵoj estas fakte novaj leksikaj unuoj, kies sencon oni devas lerni, kaj por kiuj multaj lingvoj havas apartajn radikojn, ekz-e *lernejo, preĝejo, tranĉilo* k.a. Kiel prave rimarkigis Edmond PRIVAT (Privat 1957), „kiam oni diras *mirinda* oni ne pensas pri *miri*".

Objĵeteblas, ke multaj kunmetaĵoj estas senpere analizeblaj kaj konsekvence libere kreeblaj: *manĝoĉambro* probable ne bezonas difinon, diference de *salono*. Sed *preĝejo* ja bezonas difinon, same kiel *templo*, kaj *terpomo* bezonas difinon, same kiel *pomo* aŭ *batato*. *Fingringo* restos misteraĵo por iu, kiu nenion scias pri la mankudrado (kaj la franclingva *dé* estas multe pli simpla!). *Ferindustrilaboristino* estas rapide deĉifrebla malgraŭ sia komplekseco. Sed *naftokrizo* estas komprenebla, nur se oni akiris informojn pri la reala situacio, aludata per la vorto *krizo*. La arbitreco de la leksiko klarigas, ke vortoj apartenantaj al samaj semantikaj kampoj ne havas la saman strukturon, kaj tiu konstato ne bezonas la apogon de iu teorio pri laŭdira „gramatika" karaktero de la „radikoj": la gurdata paro *broso/ kombilo*, la multaj paroj, kiaj *salono/kuirejo*, *advokato/ juĝisto,* neniel povas pravigi „gramatikan" pritrakton de tiu fenomeno, precipe se oni ekzamenas parojn, kiaj *virtuozo/muzikisto*, *emerito/pensiulo*, *tajloro/ŝuisto, ruso/usonano, Usono/Rusujo,* en kiuj la teorio pri la „gramatika karaktero" neniel povas aplikiĝi (Duc Goninaz 2009).

La skemismo estis oportuna por la aŭtoro de la unua leksiko de Esperanto („La problemo [de vortaro] estas solvita!" ekkriis Zamenhof – laŭ la letero al Borovko –, sed malprave li konkludis, ke la derivitajn aŭ kunmetitajn vortojn „oni ne devas aparte ellernadi") kaj restas tia ĝis certa grado por la lingvouzantoj, kiam temas pri serioj, kiuj en etnaj lingvoj prezentas elementojn de reguleco: ad-vortoj por agoj, in- kaj id-vortoj por animaloj, ist-vortoj por profesiuloj, mal-vortoj k.a., sed eĉ por tiuj aroj oni ne parolu

pri „logiko”, ĉar tre ofte enestas konvencio, „silenta interkonsento” pri la atribuota senco. Estas vere, ke la serio *katido, ŝafido, ĉevalido, aprido…* prezentas grandegan faciligon kompare kun la leksika sistemo de iuj lingvoj, kiuj ne vastigis tian regulecon. Estas vere, ke la „sufikso” *isto* estas oportuna en serio, kia *seruristo, fizikisto, dentisto, pianisto* k.a., por kiuj kelkaj aliaj lingvoj uzas plurajn diversajn sufiksojn pro kialoj ne-sistemaj.

Sed, unue tio ne signifas, ke la rilato de pianisto al piano estas la sama, kiel la rilato de fizikisto al fiziko aŭ de dentisto al dentoj. Do, temas pri simpla konvencia oportunaĵo, ne pri iu „logiko”. Due, kredi, ke vorto estas pli facile lernebla, se ĝi estas kunmetita, estas psikologia eraro. Pri tiu eraro kulpas la adeptoj de „la bona lingvo”, kiu barus la vojon al specifaj terminoj, kondamnitaj kiel balastaj „neologismoj”. La regula kreiveco en Esperanto estas tre oportuna, kiam mankas vorto (se mi ne konas la vorton *omleto,* mi povas elpensi la proksimuman surogaton *ovaĵo*) aŭ kiam ni ludocele kreas netradiciajn kunmetaĵojn aŭ memstarigas sufikson („Ni ambaŭ umis kun ŝi, do ni estas boamikoj”). La tendenco krei novajn terminojn surbaze de pure E-lingvaj elementoj estas certe normala. Pri tio atestas la venko, post ioma hezito, de *komputilo* kaj *televido* super pli „internaciaj” konkurencaj formoj. Sed la konservativuloj devas akcepti, ke por tiu venko ni devas agnoski modifon de la antaŭa senco de *komput* kaj la prefiksan statuson de *tele*. Kaj tio ne pravigas la gurdatan argumenton, laŭ kiu la kunmetitaj vortoj estas pli alireblaj por ne-eŭropaj lernantoj aŭ lingvouzantoj, ol la t.n. „neologismoj”, kiuj konsistigas ian „okcidentan dialekton” avantaĝe al la eŭroplingvanoj. Adeptoj (eŭropaj!) de la „bona lingvo” proklamis sian zorgon por la „koreaj komencantoj”. Sed lernanto de E-o, egale ĉu franca aŭ korea, ekuzas kaj pluuzas la vorton *lernejo*, lerninte ĝin kiel leksikan unuon, ne post instruista demonstro, ke ĝi estas kunmetita aŭ derivita (tiu eco interesas la lingvistojn, ne la lingvouzantojn). Ni uzas ĝin ne pro „logiko”, sed pro respekto al tradicio, necesa al relative stabila uzado de la lingvo dum longa tempo.

La argumento, laŭ kiu pliriĉigo de la leksiko malavantaĝas la neeŭrop-lingvanojn, estas iom duba. Demandu korelingvanon, ĉu la vorto *gastejo* estas pli facila por li, ol *hotelo*. Demandu hungarlingvanon, ĉu *lernejo* estas pli facile memorebla, ol estus *skolo*. Inverse, se mi eklernas la hungaran per normala metodo, mi akceptas sendiskute la tre utilan vorton *rendőrség*, kiu efektive estas unuleksema en Esperanto („polico”) kaj en multegaj aliaj lingvoj. Nur se mi interesiĝas pri lingvoanalizo, mi malkovros, ke ĝi

konsistas el radiko kaj du sufiksoj. Nur la esperantistaj propagandistoj agas inverse kaj senhonte deklaras, ke ejo, kie oni preĝas estas preĝejo, ilo, per kiu oni tranĉas estas tranĉilo, ujo por rusoj estas Rusujo, aro da istoj, kiuj regas, estas registaro, vojo el fero estas fervojo, doni voĉe estas voĉdoni kaj similaj infanecaj rebusoj (laŭ la esprimo de kritikinto de E-o en la komenco de la 20-a jarcento).

Kiel ĉiuj esperantistoj – koreaj kaj alilandaj – mi tre ofte uzas la vorton *malvarma*, sed ne venas al mia konscio, ke ĝi signifas „la malon de varma”. La vorton *malvarma* mi akceptas pro tradicio kiel sinonimon de *frida*, kiel ekvivalenton de *froid, kalt, hideg, zimny* k.a. en aliaj lingvoj, neniel kiel „logikaĵon”. Oni rajtas diri, ke la plej oftaj kunmetaĵoj de Esperanto estas pravigeblaj tiom, kiom ili samvaloras, kiel simplaj radikoj en iuj aliaj lingvoj (*lernejo* = école, Schule, iskola k.a.) aŭ en Esperanto mem: *voĉdoni* = baloti, *neforgesumino* = miozoto. La derivaĵoj kaj kunmetaĵoj bone funkcias en nia lingvo, same kiel en la aglutinaj (kaj eĉ aliaj) lingvoj. Oni devas nur atenti la eblan venĝon de la subkonscio kontraŭ la nekonscio. Se iel reaperas la rilato inter samradikaj vortoj, la risko de eraro minacas: la kunsidoprezidanto deklaras ĉe la fino de la kunsido, ke li malfermas ĝin. La konsekvencoj estas pli gravaj, se stiranto perceptas rilaton inter *dekstre* kaj *maldekstre*, kaj estus certe prudente trovi leksikan rimedon por rompi tiun rilaton. Maŝino, kiu uzas kodon, ne spertas tiajn riskojn, unue ĉar ĝi estas maŝino kaj krome ĉar ĝi ne uzas veran lingvon.

La komuna, vastasenca „sufikso” *-an* estas tre oportuna por nomi la loĝantojn de iu urbo, regiono, lando, regno ks., anstataŭ lerni la diversajn formojn, ekzistantajn en multaj lingvoj (ekz. en la franca: *Berlinois, Londonien, Madrilène, Moscovite, Français, Espagnol, Andorran*!). Se la propagandistoj dirus nur tion, ili ne blufus, kaj mi ne vidus kialon, por ilin kritiki. Sed tiaj oportunaĵoj ne povas transformiĝi en gramatikaĵojn kaj nuligi la arbitrecon de la lingvaj signoj. Oni ne povas eviti la konfliktojn inter la lingva sistemo kaj la eksterlingva mondo. Diri, ke ekzistas du kategorioj de landonomoj (*Usono/Rusujo*) signifas, ke oni kreis artifike iun aron („la landonomoj”), kiu ne ekzistas en nia lingva sistemo.

Same, nia lingvo ne havas signon por la aro „homoj” (tial ekzistas *juĝistoj* kaj *advokatoj*, *laboristoj* kaj *emeritoj*), nek eĉ por la seksa diferenco (tial krom la multaj -ino-vortoj ekzistas ankaŭ *damoj, matronoj, amazonoj* kaj *meretricoj*), nek por la aro „partoj de loĝejo” (tial estas *kuirejo, dormo-*

ĉambro kaj *kelo*) aŭ kulinariloj (tial estas *kulero* kaj *tranĉilo, kaserolo* kaj *kribrilo*), nek eĉ „partoj de korpo" (ĉar la birdoj havas *piedojn, kapon* ks, sed ankaŭ *flugilojn*). Tial estas *broso* kaj *kombilo*, evidente ne pro iu gramatika kriterio, kiu ne funkcias kaj kiun oni evidente ne povas preteksti por la terminoj rilataj al landoj kaj loĝantoj: neniu „gramatika" leĝo malpermesas diri, ke „*kelkaj francanoj loĝas en Usonujo"[5]: laŭ la fama teorio, kiu pretendas klarigi la misterojn de la derivado, „franc" kaj „uson" apartenas al la sama kategorio „substantivoj", tiel ke la mistera misteorio povas nenion klarigi. Nur la semantiko, ne la gramatiko, eĉ malpli la eksterlingva „logiko", decidas, ke *Uson* apartenas al alia kategorio, ol *rus*, same kiel *komb* apartenas al alia kategorio, ol *bros*. Paroli pri *frato, fratino kaj gefratoj* estas tre oportune kaj eble ŝpare el mnemonika vidpunkto. Sed oni konsciu, ke *fratin* ne estas iaspeca *frat*, kiel atestas la lingvaj formoj de tiuj du konceptoj en multegaj lingvoj. Konfuzi tiun konvencian oportunecon kun logiko estas erare. Uzi tian argumenton por propagandaj celoj estas mistrafe.

Bibliografio

Duc Goninaz, Michel (2008): Manĝi marmeladon sur fotelo ne estas facile *aŭ*: pri kelkaj problemoj de semantika strukturado, En: *La Ondo de E-o*, n°12, p.18-19

Duc Goninaz, Michel (2009): Szerdahelyi kaj la „gramatika karaktero de la radikoj". En: *Abunda fonto, Memorlibro omaĝe al Prof. István Szerdahelyi* (red. I. Koutny). Poznań: ProDruk & Steleto, p.166-177

Privat, Edmond (1957): Esprimo de sentoj en Esperanto (3-a eld.). Den Haag: IEI.

Wells, John (1978): *Lingvistikaj aspektoj de Esperanto*. Rotterdam: UEA.

Karaj KER-ekzamenoj

Fulmintervjuo kun Katalin **KOVÁTS**, respondeculo de la UEA-ITK-ekzamenoj

IPR: *Belan KER-an jaron al vi. Ni ĵus eksciis, ke unu el la meritoj, pro kiuj oni elektis vin la 'Esperantisto de la jaro 2010', estas via laboro por la enkonduko kaj organizado de la KER-ekzamenoj. Kiel vi povas resumi la unuajn du jarojn?*

[5] „Asterisko" en PIV estas signo kun la formo de steleto (*), uzata i.a. por indiki en lingvistiko (antaŭ vorto aŭ frazo) neatestitan aŭ neakcepteblan formon. – NdlR

KK: Ni multe kaj persiste laboris kaj laboras por disvastigi la informojn kaj klarigi pri la graveco kaj valoro de tiuj ekzamenoj, kaj la rezulto montras pozitivan kreskon de interesoj. En 2009 ni havis 126 ekzameniĝintojn kaj en 2010 estis 158 kandidatoj.

IPR: *En kiuj landoj la ekzamenoj estas la plej popularaj?*
KK: Brazilo (51), Francio (35), Germanio (29) kaj Pollando (28).

IPR: *Ĉu tiuj ekzamenoj ne estas konkurenco por la UEA-ILEI-ekzamenoj?*
KK: Ne, ili ĝuste kompletigas unu la alian. La KER-ekzamenoj estas ŝtate agnoskataj kaj mezuras nur lingvajn kapablojn, dum la ILEI-ekzamenoj estas movadaj kaj traktas ankaŭ kulturajn kaj movadajn konojn.

IPR: *Ŝajne ankaŭ en la prezoj montriĝas diferenco.*
KK: La KER-diplomo kaj ĝia agnosko estas ekstermovada, ankaŭ la prezo ne povas resti movada, kvankam ĝi restas sub la merkata nivelo.

IPR: *Ĉu la landaj ekzamencentroj ne ĵaluzas pri ĝi?*
KK: Laŭ niaj spertoj ne, eĉ kelkaj komencas kunlabori, kiel ekzemple la Itala Instituto de Esperanto, kies membroj mem ekzameniĝis kaj komencis ekvivalentigi la nivelojn de la du sistemoj. Danke al komuna seminario ili eklaboris por integri la KER-ekzamenojn en sian sistemon.

IPR: *Kaj kio pri francoj? Ĉu la nova franca ministeria dekreto signifos novajn perspektivojn por la KER-ekzamenoj?*
KK: Teorie jes, povus, sed devas pasi jaroj ĝis oni per efika varbado kaj informado sukcesos diskonigi la fakton, ke ankaŭ Esperanto povos roli kiel egalranga fremda lingvo kaj akceptiĝi por la novaj francaj dungiĝpostuloj. Tamen neniam eblos superi la hungarajn ciferojn, 5000 ekzamenoj jare estas nekredebla rekordo. Ĉiuokaze jam ekĝermis ideoj kaj ni kunlaboras kun francoj pri kelkaj komunaj projektoj.

IPR: *Kiel oni rilatas al la ekzamenoj ekster Eŭropo?*
KK: Ankaŭ tie estas intereso, la belaj, kvarlingvaj (E-o, angla, germana kaj franca) diplomoj estas allogaĵo por alikontinentanoj. Sufiĉas rigardi la ĉampionon, Brazilon. Sed ni havas pruvon ankaŭ pri tio, ke usona universitato donis kreditojn por nia diplomito. Venis jam kelkaj petoj el

Afriko kaj ni esperas, ke ankaŭ en Azio montriĝos pli vigla intereso, ĉar la KER-sistemo pri aliaj lingvoj estas aplikata ankaŭ en pluraj aziaj landoj.

IPR: *Kiel azianoj povus pagi tiujn kotizojn?*
KK: Kvankam la budapeŝta instituto pagigas al UEA por ĉiu kandidato la saman kotizon, ni aplikas kiel bazon la laŭlandan kotiztabelon de UEA. Tiel ni atentas pri la diferencoj de la vivniveloj, sed tio signifas, ke UEA devas kompletigi la ekzamenkostojn de la B-landaj kandidatoj. Ni provas trovi ankaŭ subtenantojn.

IPR: *Ĉu eblas trapasi la ekzamenojn en ĉiuj landoj?*
KK: Teorie jes, sed la ekzamenojn ni organizas tie, kie samtempe antaŭvideblas granda kvanto de kandidatoj; dum UK-oj kaj aliaj internaciaj aranĝoj. Jare estas 5-8 sesioj, kelkfoje paralelaj en du kontinentoj. Iom post iom ni alvenos ĉien, kie estas signifa intereso. Sed ne forgesu, ke pasis nur du jaroj, kaj ni jam havis kandidatojn el 38 landoj, el ĉiuj kontinentoj.

IPR: *Por kiu valoras ekzameniĝi? Kiu bezonas KER-diplomon?*
KK: Unue, bezonas ĝin la komunumo mem, por montri al la ekstera mondo, ke ni estas pli ol simpla hobia movado, ke ni flegas altnivele nian lingvon, kiu estas agnoskita ĉe la *Konsilio de Eŭropo*. Due, instruistoj, studentoj nepre akiru ĝin, ĉar ĝi vere estas oficiala dokumento, utila por labor- kaj studoceloj. Kaj trapasu ĝin ĉiuj, kiuj volas plenumi postenojn en la movado, volas pruvi al siaj mokantaj najbaroj kaj familianoj, ke Esperanto estas vera lingvo!

IPR: *Ĉu vi povas mencii kelkajn gravulojn, kiuj jam trapasis la ekzamenon?*
KK: Principe ni ne faras tion, sed mi petis konsenton de la koncernuloj, do, mi respondu. La unua kandidato estis Ranieri Clerici. Ekzameniĝis ekz. akademianoj F. Lo Jacomo kaj C. Minnaja, el la ILEI-respondeculoj D. Charters kaj M. Grosjean kaj pluraj landaj sekciestroj; niaj artistoj: G. Handzlik kaj M. Bronŝtejn, ESF-estraranoj Mark Fettes kaj G. Goodall, profesoroj kiel F. Pennacchietti kaj N. Minnaja, multaj el la teamo E@I kaj junuloj de TEJO, ankaŭ S. Ó Riain, K. Tytgat, aktvuloj de UEA kiel M. Lipari kaj J. A. Vergara kaj en februaro ekzameniĝos pluraj dungitoj de la Centra Oficejo…

IPR: *Mi estas konvinkita. Sekvaj ebloj?*

KK: La 12an de februaro en Roterdamo, paske en MIRE en Sète (FR) kaj PSI (DE), TAKE en Brazilo, dum la UK en Kopenhago, Kongreso de italoj (Torino) kaj hispanoj (Madrido) kaj certe aliaj.
Informiĝu pri ĉio ĉe *www.edukado*.net aŭ ĉe *katalin@ikso.net*. Bv. spekti ankaŭ la intervjufilmon pri al KER-sistemo ĉe: *http://www.ipernity.com/doc/edukado.net/9867410.*

Instruado de Esperanto en lernejoj

de **Renato CORSETTI** (Italio, *renato.corsetti@gmail.com*)

Instrui Esperanton en la E-klubo ĉiu kapablas kaj ĉiu faras, eĉ se li aŭ ŝi ne kapablas. Mi mem tra la vivo renkontis multegajn homojn, kiuj gvidis kursojn en siaj kluboj, eĉ se por ili ne estis ankoraŭ klare ĉu instrui estas necese aŭ necesa.

Certe oni povas kaj devas okupiĝi pri tiuj instruantoj kaj pri tia instruado, sed mi pensas, ke ILEI devas ĉefe okupiĝi pri instruado en lernejoj. Ĝi estas instruista asocio, ĉu ne? Cetere la instruado en lernejoj estas la vera mezurilo de la rekono fare de la socio al Esperanto.

Tiucele, mi pensas, ke la ***Internacia Laborgrupo por Antaŭenigi la Lernejan Instruadon de Esperanto (ALIE)*** meritas pli da atento fare de ILEI, kaj devus laŭeble iĝi integra parto de la labor-grupoj de ILEI. Ĉi tiu labor-unuo, fondita en 2006, kun celo progresigi la lernejan instruadon de E-o, unue en Eŭropo, sed poste – laŭ la akiritaj spertoj – ankaŭ en la tuta mondo, havas propran strategian planon, el kiu mi citos pecojn:

I.) Ni devas atingi, ke almenaŭ en du-trionoj de la eŭrop-uniaj kaj eŭropaj landoj estu minimume po 1-5 bazgradaj lernejoj, kie oni instruas E-on, kiel ***unue lernendan, fremdan pontolingvon kaj kapabloevoluigan lernobjekton.***

II.) Ni devas atingi, ke almenaŭ en du-trionoj de la eŭrop-uniaj kaj eŭropaj landoj estu minimume po 1-5 mezgradaj lernejoj, en kiuj Esperanto

estas aplikata kiel ***relative facile alproprigebla ilo de interkultura kaj multlingva dialogo.***

III.) Ni devas atingi, ke almenaŭ en unu-triono de la eŭrop-uniaj kaj eŭropaj landoj estu minimume po 1 universitato aŭ altlernejo, ***kie okazas instruado de Esperanto.***

IV.) Ni devas atingi, ke almenaŭ en unu-kvarono de la eŭrop-uniaj kaj eŭropaj landoj estu minimume po 1 universitato aŭ altlernejo, kie okazas ***trejnado de Esperanto-instruistoj.***

V.) Ni devas atingi, ke la menciitaj bazlernejoj, mezlernejoj, skoltaj/pioniraj taĉmentoj, aliaj junularaj organizaĵoj, altlernejoj kaj universitatoj ***aktive, kree kunlaboru inter si***.

Tio ŝajnas al mi la perfekta programo por ILEI, cetere ĝi estas ankaŭ precize mezurebla. En kiom da lernejoj oni instruas E-on en Estonujo? Se en neniu, la pozicio de ILEI estas malbonega, se en 5, la pozicio de ILEI estas bonega. Sufiĉas prezenti tiun laŭlandan statistikon kaj ĉiu povus kompreni mem eĉ sen bezono pri estrara raporto.

Kontaktpersono de ALIE estas **d-ro Lajos MOLNÁR** (Hungario): *ludoviko@t-online.hu*. La nomo de ilia diskutlisto estas: *esperanto-en-lernejojn@ googlegroups.com.*

Alia kampo kunligita kun la ĉi-supra, sed iom pli teoria, estus agado por **proponi en ĉiu lando leĝan kadron rilate al Esperanto** en la lernejoj. Nun estas klare, ke en la plejmulto de la landoj oni eĉ ne rajtas informi infanojn en lernejoj pri la ekzisto de E-o. Mi kredas, ke kun malsamaj petoj laŭ la landaj ebloj, oni devus provi imiti la brazilajn samideanojn, kiuj zorgas pri leĝpropono, kiu permesus instrui E-on en brazilaj lernejoj. Tio ne signifas, ke ni sukcesus en multaj landoj, sed almenaŭ firmigus la konscion pri la bezono pri tio. Ke ĉio ĉi eblas, pruvas unu homo, **Penny VOS** en Aŭstralio. Penny estas instruistino kaj esperantistino, sed ŝi estas ekstreme konvinkita pri kelkaj aferoj. Unu el tiuj aferoj estas ke ankaŭ nur unu homo, kiu vere deziras tion, povas ŝanĝi la mondon. Pri tio atestas la frazo, kiun ŝi uzas kiel devizon: „Neniam dubu, ke malganda grupo de pensantaj, dediĉitaj civitanoj povas ŝanĝi la mondon. Vere tio estas la sola ŝanĝo-faktoro, kiu ŝanĝis ĝin.”

Unu alia afero estas tiu, kiun oni rimarkas legante ŝiajn materialojn en *www.mondeto.com*. Ŝi pensas, ke E-o estas io por la neesperantistoj, por la normala mondo, por la lerneja mondo en Aŭstralio, kaj al tiuj ŝi parolas. Ankaŭ Zamenhof estis konvinkita pri la sama afero kaj faris la samon. Ŝi sukcesis praktike sola (kompreneble pluraj esperantistoj kunlaboris) starigi unu programon „**Parole al la Tuta Vasta Mondo**", kiu estas laŭ ŝi „integrita LOTE (lingvo krom la angla) kaj Interkulturaj Studoj por Elementaj Lernejoj en Aŭstralio". Ĉi tiu rimedo kapabligas ĝeneralajn elementajn instruistojn instrui al siaj lernantoj funkciantan lingvon krom la angla sen antaŭa trejnado. La libro kun tiu titolo enhavas 40 esencajn lecionojn pri gramatiko kaj bazaj lingvaj scioj, kunmetitajn kun lingvo-lernadaj lertoj kiel vort-konstruado kaj analizo, kaj vortaraj lertoj. Estas ankaŭ multegaj ekzercadaj ludoj kaj kreaj aplikaj agadoj kaj semajnaj interkulturaj fokusoj kiuj kuraĝigas konscion pri tutmonda unueco kaj diverseco. Ĉi tiuj agadoj inkluzivas 22 kantojn kun MP3oj, 40 ŝercojn, kaj 70 ludojn kun variadoj por plifortigi la lernadon tra la tuta kurso. Orientiĝa informo kaj agadoj por gepatroj kaj lernantoj faciligas la fruan komprenon kaj akcepton de la programo. Sed la vera afero, kiu surprizas onin, estas la fakto, ke ŝi daŭre parolas al la neesperantistoj, al aŭstraliaj lingvistoj, al aŭstraliaj politikistoj, al aŭstraliaj lernejaj direktoroj kaj instruistoj. Rigardu ŝian *www.mondeto.com* kaj la kunligitan blogon por konvinkiĝi. Ŝi ankaŭ rikoltis pli ol unu sukcesojn. La libro finfine aperis en la lasta aprilo kaj nur tiam povis komenciĝi la reklamado pri ĝi. Aliflanke la lerneja jaro en Aŭstralio komenciĝas februare. Do, unu lernejo aĉetis la materialon kaj komencis instrui en la dua semestro, tio estas en oktobro. 7 aliaj lernejoj aĉetis la libron por uzi ĝin, sed ne volis komenci jarmeze. En la nova jaro ni vidos.

La plej bela atingo estas la adopto de la programo fare de Sutherland Montessori School. La estro neniam aŭdis pri la lingvo antaŭ aprilo, sed nun li tute konvinkiĝis, ke ĝi bonas, kaj ke indas instruado en Montessori lernejoj ĉie. Ankaŭ du aliaj instruistoj en tiu lernejo estas tute konvinkitaj, do la etuloj jam komencis la lernadon kaj la junuloj komencos baldaŭ. La estro jam ankaŭ aranĝis specialan prezentaĵon por inviti aliajn lernejestrojn aliĝi al la programo. Membroj de ILEI, en kies lando estas pli ol ok lernejoj interesiĝantaj pri instruado de Esperanto, rajtas ĵeti al mi la unuan ŝtonon. Mi indikis nur tri ekzemplojn de eblaj agadoj, kiujn ILEI povus subteni aŭ provi internaciigi, kaj kiujn la membroj de ILEI devus koni pli bone.

Epokfara lernopakaĵo

recenzo de **Stefan MACGILL** (Hungario, *stefan.macgill@gmail.com*)

Esperanto por Lernejaj Klasoj, studentaj kajeroj kaj instruistaj gvidiloj, volumoj 1 (164 p) kaj 2 (178 p). Aŭtoro: Josias Barboza; eld. Unio Planeda kaj Brazila E-Ligo, 2008 kaj 2010. Kajero 2: ISBN 978-85-60335-022-2 kaj 03-9. Prezo ĉe UEA: €18 por ĉiu kajero (inkluzive de sondisko).

Jen grandformataj plenkolore ilustritaj cellingvaj kajeroj, kiuj ofertas ampleksan kaj modernan aliron al lingvo-lernado laŭ paroliga kaj situaci-komunika maniero. Kajero unu atingas la KER-nivelon B1, la dua kajero B2. Kajero 1 prezentas lecionojn 1-25 kaj la dua 26-44.
Gramatika resumo troviĝas komence de ĉiu kajero. Kvin simboloj uzatas tra la verko por indiki la aktiveco-specon:

Esplori, legi, studi
Aŭdi, atendi
Konversacii
Novaj vortoj
Verki, fari skribajn ekzercojn

La unuaj lecionoj prezentas salutojn kaj ĝentilaĵojn – tiel ke klasanoj povu tuj ekparoli la lingvon interage. Ĝi tion faras ne timante kompleksecon – tie vi vidas refleksivon, adverbojn, akuzativon, akordigon, imperativon. Ĉio sen gramatika klarigo – sufiĉas prizorgi tion en postaj paŝoj. Laŭdinde aperas tie komence la modela frazo: „Kion signifas 'bildo'?" tiel ke kaze de uzo de nekonata vorto lernanto ne devas tuj regresi al nacia lingvo por peti klarigon.

Kiel konvenas al la aliro, dialogoj abundas, kaj la situacioj estas buntaj, praktikaj kaj interkulturaj, prezentante ankaŭ specifaĵojn de la Esperanta kulturo, kun poemoj, kantoj kaj tekstoj pri la vivo de Zamenhof. La dialoga emfazo signifas, ke ni renkontas la parolatan lingvon, eĉ se en leg-aŭskulta formo. Feliĉe, kun la kajeroj oni ricevas sondiskojn kun la tekstoj laŭt-legataj de internacia teamo. Tiu disko ludeblas ĉe diskludiloj kaj komputiloj.

La kajeroj estas alloge kaj plenkolore ilustritaj, kun bona spacigo de la materialo. Kelkloke la aliro fariĝas preskaŭ bildvortareca, kio utilas por

profundigi la vort-trezoron, sed riskas iom tro substantiv-dependigi la tuton, feliĉe sur p. 86 de la dua kajero ni vidas serion da bildoj, kiuj prezentas agojn.

La teamo, kiu pretigis la akompanan sonmaterialon.
(Josias Barboza estas en la suba vico, la dua de maldekstre)

Atentindas la konciza verbo-resumo sur p 69 de la dua kajero. Similaj bonaj resumoj troviĝas pri prepozicioj, korelativoj, afiksoj kaj proverboj. La libro, kvankam situacia, ne timas eksplicite prezenti gramatikon – kiel cetere ĉiam pli faras tiutipaj lerniloj en aliaj lingvoj.

Unu strangaĵo estas la nenorma uzo de punkto por apartigi prefiksojn, kio ja faciligas la analizon kaj komprenon de kunmetitaj vortoj, tamen ĝi enkondukas ne-Esperantan elementon. Kajerofine aperas listigo de ĉiuj laŭpaĝe enkondukitaj vortoj kun spacoj, kie lernanto povos enskribi la nacilingvajn tradukojn. La kajeroj por instruistoj reproduktas plene ĉiun paĝon el la studenta kajero, iomete malpli grande skaligita, tiel ke gramatikaj atentigoj aŭ uzkonsiloj prezenteblas marĝene. Por vidi specimenajn paĝojn kaj aliri apogajn materialojn, kiel murbildoj kaj ekzercaroj, vizitu *www.lernejajklasoj.net/servoj.php*.

Pro la profesieco kaj amplekso, kursanoj en libervolaj kursoj en multaj mondpartoj malfacile eltenos la kostojn. Sed en oficialaj kursoj kadre de subvenciataj transnaciaj projektoj, la kosto por ĉi tia inda lernmaterialo fariĝas pagebla kadre de la projekta buĝeto. Eĉ preskaŭ antaŭkondiĉo por tiaj projektoj, kaj niaj deziroj pri pli vasta oficialigo de E-instruado, estas la kapablo montri tiunivelan lernpakaĵon, kiu egalas la nivelon kaj aliron troveblan ĉe aliaj lingvoj.

ILEI antaŭ kvin-ses jaroj ricevis proponon eldoni la verkon, sed pro la tiama manko de organizaj kaj financaj fortoj ĝi devis kun bedaŭro rezigni. Aparte ĝojige estas konstati, ke aliaj eldonebloj troveblis, ĉar ĉi tiu verko signife kontribuas al la kvalito de nia lernopropono.

Vidu bonajn prezentojn de la kajeroj en la biblioteko de *edukado.net* ĉe 'Katalogo'. Pli ampleksa prezento aperos ankaŭ en nia hejmpaĝo.

Lingva lojaleco kaj E-o: okazintaĵo en Novjorko

de **Humphrey TONKIN** (Usono, *tonkin@hartford.edu*)

Inter la diversaj aranĝoj, kiuj markis la 15-an de decembro, Zamenhof-tagon 2010, estis simpozio en Novjorko organizita de la tiea oficejo kaj laborgrupo de UEA. Kelkaj ĵurnalistoj ĉeestis kaj unu-du poste verkis raportojn pri la afero, apenaŭ rimarkitajn de la esperantistoj. Ĉeestis ankaŭ juna studentino, kiu, interesiĝinte pri Esperanto kaj preparante kursan eseon pri la temo, kuntrenis la patrinon – kiu, tuthazarde, estis ĵurnalistino ĉe la ĵurnalo New York Times.

La patrino estis ravita de la simpozio, kiu malfermis al ŝi tute novan perspektivon pri movado, kiun ŝi antaŭe apenaŭ konis. Ŝi decidiĝis verki artikolon, kiu tuj aperis en blogo de New York Times kaj poste viruse disvastiĝis, aperante en pluraj aliaj lokoj en la reto, inkluzive la paĝaron de Wall Street Journal. La kialo de tiu disvastiĝo estis ĉefe mencio de la financisto George SOROS.

„Por eta grupo el lingvistoj, universitatanoj kaj revantoj, kiuj kutimas pri neglekto al iliaj invitoj, ne estis bagatelo kiam George Soros, la miliardulo, eniris la salonon por festi kune kun ili" – ŝi skribis komence de sia artikolo (en traduko de István ERTL). „Jen tamen, en ilia simpozio la merkredan

vesperon, li mem regalis ilin per bongustaj rakont-pecoj pri ilia amata ĉevaleto: Esperanto, lingvo jarcent-aĝa, kreita laŭ la preskaŭ evangelia kredo, ke doni al la mondo komunan, facile lerneblan duan lingvon malpliigos konfliktojn."

Organizantoj kaj prelegantoj de la simpozio (de maldekstre): Sam Green, Ralph Dumain, Humphrey Tonkin, George Soros, Francoise Cestac, Esther Schor, Neil Blonstein, Jonathan Soros (foto de Neil Blonstein)

Kaj ŝi daŭrigis sian rakonton jene: „Kvankam ĝi neniam disvastiĝis tiom kiom esperis ĝia kreinto, L. L. Zamenhof, kaj apenaŭ eblus diri ke ĝi bremsis du mondmilitojn, Esperanto ankoraŭ havas siajn adeptojn kaj fervorulojn – iom mesiismajn, kiuj ekscias kun ega ĝuo pri la plej freŝa beletra trovaĵo aŭ sagaca rep-teksto Esperanta, kaj plezure montras plian fojon al novvenintoj la scenon el 'Incubus,' la klasika kultfilmo el 1966, en kiu William Shatner konkeras belulinon ne en Klingon, sed ja en E-o."

La artikoleto pludaŭris menciante la celon de Esperanto kiel „transpasi landlimojn kaj ponti inter kulturoj" – klarigante pri la vivo de Zamenhof kaj menciante novan libron lanĉitan en la simpozio, „kiun la patro de s-ro

Soros, Tivadar, publikigis en 1923 pri grupa fuĝo el orient-rusia militkaptitejo, fuĝo kiun li estris tri jarojn pli frue." „Ĉi tiu historio grave rolis en mia infanaĝo" – ŝi citis el la parolado de George Soros.

La cetero de la artikolo klarigis pri la rolo de Esperanto en la infanaĝo de George kaj en la studenta junaĝo, finiĝante per kelkaj rimarkoj miaj pri tradukado en kaj el Esperanto, kaj menciante kelkajn asertojn de George koncerne la patron, pri kiuj mi amike kaj leĝere skeptikis.

Entute temis pri agrabla, ne tro serioza, kaj atentokapta raporteto pri la simpozio. Kvankam venis pluraj pozitivaj reagoj, surprize granda nombro de esperantistoj negative recenzis ĝin, aludante ĉefe al la „supereca" tono de la ĵurnalistino, kvazaŭ ŝi malestimas Esperanton kaj la esperantistojn. Mi estis samtempe suprizita kaj ne surprizita de tia reago – surprizita kiel (por tiel diri) normala leganto de *New York Times*, kaj nesurprizita kiel veterano de la Esperanto-movado kaj konanto de la esperantistoj.

La artikolo revenis en mian konscion kelkajn semajnojn poste, kiam mi estis invitita partopreni omaĝon al la konata socilingvisto Joshua FISHMAN, kiu lastatempe ricevis premion de ADFL, la asocio de lingvaj fakoj en usonaj universitatoj. Mia referaĵo traktis ĉefe lian kontribuon al lingvo-planado kaj lingvo-politiko, dum aliaj traktis diversajn aliajn liajn atingojn, inkluzive lian studadon de la jida lingvo, liajn esplorojn pri dulingvismo, kaj liajn pionirajn studojn pri la fenomeno de lingva lojaleco en Usono. Rilate ĉi-lastan temon, Fishman esploris la kondiĉojn kaj limojn de la konservado de la originaj lingvoj de enmigrintoj en Usonon. Kial kaj kiel ili konservas siajn lingvojn, laŭ kiuj argumentoj kaj kondutoj – kaj kiel ili perdas aŭ neglektas tiujn lingvojn. Interalie, lingvoj estas iloj en la konservado aŭ konstruado de identeco: se enmigrinto deziras asimiliĝi, tiu enmigrinto pli aŭ malpli rapide ĉesos uzi sian originan lingvon; se necesas konservi senton de identeco kun la koncerna grupo de enmigrintoj, la unuopa enmigrinto celos konservi sian lingvon.

La alia flanko de la medalo, tamen, estas la lingva lojaleco de la majoritata grupo – la usonanoj, kiuj jam de du aŭ multaj generacioj loĝas en Usono kaj plene asimiliĝis. Identigilo de tiu asimiliĝo estas ĝuste la angla lingvo: paroli la anglan estas en tiu senco signo de usonaneco, kaj paroli alian lingvon estas eventuale atenco kontraŭ tiu sento de nacieco. En plej ekstremaj kazoj (kaj en la nuna historia periodo, ekstremismo ne estas rara fenomeno), oni pledas por ekskluziva utiligo de la angla lingvo,

argumentante – aŭ almenaŭ silente supozante – ke utiligo de aliaj lingvoj estas signo de fremdeco, de nelojaleco. Inter tiaj homoj, regas skeptikeco ne nur pri la valoro konservi aliajn lingvojn, sed eĉ pri la valoro entute lerni fremdajn lingvojn. Konvinkite pri la praveco de la usona monda vidpunkto kaj pri la alta moraleco de la rolo de Usono en la mondo, ili emas ligi la anglan lingvon al tiu mesiisma idealo: Usono kaj la usona politika sistemo estas supera al ĉiuj aliaj sistemoj, kaj la peranto de la politiko kaj kulturo de Usono estas la angla lingvo. Ofte tiuj homoj ne povas kompreni, ke traktado kun aliaj landoj ne estas en si mem signo de mallojaleco, kaj ke klopodo trovi komunan grundon kun la cetero de la mondo ne estas kompromito de la propra identeco.

Nu, mi ĝeneraligas; sed mi kredas, ke mi ne troigas. Mi dediĉis multajn jarojn ne nur publike argumentante por Esperanto sed ankaŭ publike argumentante por la instruado kaj lernado de fremdaj lingvoj – agado, kiu okupis grandan parton de mia profesia energio kaj kiun mi hodiaŭ praktikas kiel vicprezidanto de la usona Centro de Aplika Lingvistiko en Vaŝingtono. Racia argumentado en tiaj kondiĉoj ne ĉiam kreas firman grundon: la lingva lojaleco de difinita elemento de la usona popolo malebligas al ili vidi alian vidpunkton kaj ili restas dubantoj pri la valoro de fremdaj lingvoj entute.

Kiel ĉio ĉi rilatas al nia simpozio en Novjorko? Ĉar certa elemento inter la esperantistoj iom similas tiujn usonajn lojalistojn de la angla lingvo. Forte konvinkite pri la ĝusteco de la propra lojaleco al Esperanto, ili konsideras ĉiujn dubantojn esence neraciaj, kaj ĉiun klopodon trovi komunan grundon kun neesperantistoj signo de nelojaleco. Se raportisto, favore reagante al Esperanto, klopodas uzi la retorikon de nesciantoj aŭ skeptikuloj, tio pruvas, ke li aŭ ŝi transiris al la malamiko. Legante artikolon esence favoran al Esperanto, tiuj homoj klopodas trovi en ĝi kaŝitajn malamikajn motivojn. Tiuj homoj estas al mi karaj, sed mi ne elektus ilin por porti la mesaĝon de Esperanto al eksterstarantoj.

Nia ĵurnalistino esence pravis. Jes, la esperantistoj alkutimiĝis al neglekto de iliaj invitoj; ni tion bone scias, se ni kapablas objektive rigardi la aferon. Jes, ni estas certagrade revantoj: eĉ nia fondinto verkis pri nia lingvo kiel „bela sonĝo de l'homaro." Jes, inter ni foje regas certa evangeliismo pri Esperanto – eĉ (se mi rajtas tiel esprimi la aferon) mesiismo. Kaj kiam kompatinda neesperantisto renkontas tiun mesiismon ĉe esperantisto, ĉu la

rezulto estas normala konversacio aŭ (kelkfoje) io simila al psika agreso? Kaj jes, ni tamen fieras pri la strangola pritrakto de Esperanto en la filmo de Shatner….

Ĉu esprimi tiujn fundamentajn verojn estas signo de malestimo? Eble ni meritas tiujn etajn kritikojn, precipe kiam ili venas de homo esence subtena al nia ideo. Foje malfacilas klarigi al esperantistoj, ke perfekte racia homo povus veni al la konkludo, ke Esperanto ne estas utila kiel internacia lingva peranto, aŭ almenaŭ, ke, eĉ se ĝi povus esti utila, estas nerealisme supozi, ke la mondo ĝin akceptos. Soros mem klare apartenas al tiu ĉi lasta kategorio. Sed bedaŭrinde, frekventante la mondon de Esperanto-parolantoj, ni foje infektiĝas de la konvinko, ke pravas nur ni, kaj ke tiuj eksterstarantoj estas aŭ malicaj aŭ stultaj – eventuale ambaŭ. Nia lojaleco al Esperanto mistordas nian kapablon kompreni aliajn vidpunktojn.

Se ni devus infektiĝi de difinita ideologio, mi kredas, ke tiu de Esperanto estas inter la plej pozitivaj kaj sanaj – sed prefere ni evitu ideologiajn ekstremojn kaj tenu certan objektivecon, tiel ke ni estu akceptataj de la eksterstarantoj kaj povu diskuti kun ili per argumentoj, kiujn ili konsideros seriozaj kaj kiujn ili eventuale akceptos. Ni estu firmaj sed ne (por tiel diri) malŝaltaj en nia traktado de aliaj.

En persona korespondado post la simpozio, nia ĵurnalistino esprimis sian bedaŭron, ke ŝi estis tiel miskomprenata de kelkaj niaj kolegoj-esperantistoj. Ŝia tono estis komprenema kaj subtena. Sed mi timas, ke kiam venos la venonta hazarda okazo verki pozitive pri Esperanto, ŝi pripensos la aferon kaj – decidos ne verki.

Raporto pri instrua vojaĝo al Ĉinio en 2010

de **Ronald GLOSSOP**, prezidanto de Amerika Asocio de Instruistoj de Esperanto (Usono, *rglossop@mindspring.com*)

Dum kvin semajnoj en aŭgusto kaj septembro 2010, la usona emerita profesoro Ronald GLOSSOP, direktoro de la organizo „Infanoj Ĉirkaŭ la Mondo” <http://www.icxlm.org>, vojaĝis en Ĉinio por instrui Esperanton kaj paroli pri Esperanto en sep urboj (Taijuan, Pekino, Dandong, Harbino, Ŝanhajo, Changzhou kaj Zhenjiang).

La unua afero estis la 11-taga seminario pri Esperanto en la urbo Taijuan[6]. Post la seminario, profesorino GONG kaj profesoro GLOSSOP vizitis la oficejon de *China Radio International* en Pekino kie WANG Shanshan intervjuis ilin por internacia dissendo [*vd la foton sube*].

Ili havis ankaŭ ŝancon interparoli kun aliaj personoj kiuj laboras tie. Poste ili veturis al Tianjin, por interparoli kun s-ro HAN Zuwu kaj rigardi la lokon kie oni okazigos similan seminarion en la venonta jaro. Ili tiam veturis al la orienta urbo Dandong por partopreni en la 6-a Nordorienta-Ĉina Esperanto-Kongreso, kiu okazis ekde la 20-a ĝis la 22-a de aŭgusto, sed ili alvenis kelkajn tagojn antaŭe. Sekve dum tiuj tagoj GLOSSOP havis ŝancon instrui klasojn por helpi lokajn esperantistojn plibonigi sian uzon de Esperanto antaŭ la kongreso. Cent kvindek homoj el dek unu provincoj kaj urboj ĉeestis la kongreson, inkluzive de multaj gejunuloj plus gastoj el Japanio, Koreio kaj Usono. La honora gvidanto de la kongreso estis la 88-jara veterana verkisto kaj tradukisto LI Sen. Estis multaj prelegoj kaj programeroj pri la temo „La Instruado kaj Aplikado de Esperanto" kaj impona distraĵa vespera bankedo. Oni decidis ke la 7-a regiona Kongreso de Esperanto por Nordorienta Ĉinio kaj Interna Mongolio okazos en la urbo Changchun, Jinlin-provinco, en la jaro 2012.

---

[6] Vidu la apartan raporton pri la seminario en la antaŭa numero – NdlR

Post la kongreso, profesoro GLOSSOP kaj la ĉina aktivulo PENG Zhengming (Trigo) el Wuhan veturis al la norda urbo Harbino por intense instrui E-on al studentoj en la klaso de profesorino SONG Ping (Paco) ĉe Heilongjiang-Instituto pri Scienco kaj Tekniko. Kelkaj el tiuj 12 studentoj ankaŭ partoprenis en la kongreso. La 28-an de aŭgusto GLOSSOP flugis al Ŝanhajo kie vicprofesoro WANG Min Hao, prezidanto de la Ŝanhaja E-Asocio, aranĝis por li ŝancon je dimanĉo prelegi pri „La Signifo de la 21-a Jarcento" ĉe la Ŝanhaja Internacia Studara Universitato. CHAI Benrong afable gastigis lin en Ŝanhajo dum tiuj du noktoj.

La 30-an de aŭgusto li veturis per trajno al Changzhou por instrui Esperanton kaj la anglan dum kelkaj tagoj en la elementa lernejo. Tiun viziton aranĝis ZHANG Changsheng, prezidanto de la Changzhou-E-Asocio. GLOSSOP ankaŭ havis ŝancon prelegi anglalingve ĉe *Changzhou Liu Guojun Vocational Technical College*, kie inter aliaj aferoj li povis informi proksimume cent instruistojn de la angla lingvo pri E-o kaj klarigi al ili, kial ĝi estas pli bona dua lingvo por la tuta mondo ol la angla.

La 4-an de septembro li veturis per trajno al Zhengjian por viziti klason en elementa lernejo kiu jam studas E-on sub la gvidado de SHI Xueqin (Neĝeta) kaj la edzo Michel FONTAINE, origine el Francio. Ankaŭ la gepatroj de la gelernantoj studas E-on por prepariĝi por vizito al Francio en la venonta jaro. En tiu elementa lernejo li ankaŭ iomete helpis instrui la anglan. En Ĉinio nun ĉiuj infanoj kaj junuloj devas lerni la anglan, sed efektive tiu sperto kun okcidenta lingvo helpas ilin poste lerni E-on. La 6-an de septembro profesoro GLOSSOP reiris per trajno al Ŝanhajo kaj, kun la helpo de esperantistoj tie, iris al la flughaveno por trafi la flugon de 13 kaj duona horoj reen al Usono. Ĉie en Ĉinio la esperantistoj multe helpis, tre grava afero ĉar la usonano GLOSSOP ne scipovas la ĉinan lingvon.

La ĉefa ilo de instruado, kiun li uzis en Ĉinio, estas la „Kanto de la Koloroj" (ankaŭ konata kiel „Ruĝa Pomo", ĉar la unua strofo temas pri ruĝa pomo kiu estas frukto). Tiu kanto uzas la konatan francan melodion „Frato Jako." Aliaj strofoj estas pri flava rozo (floro), verda cedro (arbo), blua jupo (vesto), nigra kato (besto), blanka mevo (birdo), bruna tablo (meblo), griza salmo (fiŝo), oranĝa pilko (ludilo), purpura aŭto (veturilo), arĝenta forko (manĝilo), kaj ora ringo (ornamo). La lasta strofo bone komunikas la bazan ideon de E-o: „Sur la Tero, bela Tero, loĝas ni, kantas

ni, kune sur la Tero, monda familio.” Post la lernado de la kanto, „Profesoro Ron” konversaciis kun la lernantoj pri demandoj kiel „Laŭ la kanto, kio estas flava?” kaj „Kiukolora estas forko?” kaj „Kio estas jupo?” La lernantoj ankaŭ praktikis la nombrojn ĝis mil kaj la legadon de horloĝoj en E-o.

El la landoj kaj sekcioj….

Hungario

ILEI-HU kaj Hungara E-Asocio organizis Pedagogian Tagon la 14-an de novembro 2010 en Budapeŝto kun partopreno de ĉ. 50 kolegoj. (Kadre de la evento okazis ankaŭ la asembleo de nia landa E-instruista asocio – EPME).

Jen la prelegantoj kaj temoj de la kunveno:
– ÓDOR György: Prezentado de nova lernolibro
– WACHA Balázs: Participo kaj verbotempo
– VAS-SZEGEDI Julianna: Comenius-programo [*vd la foton*]

– TÖTÖSNÉ GADOS Zsuzsanna, SALOMONNÉ CSISZÁR Pálma: Stumbliloj de dulingva ekzameno
– BEHRING Balázs: Kreiva lingvolernado
– Stefan MACGILL: Novaĵoj en la internacia ILEI.

Jozefo NÉMETH, sekciestro de ILEI-HU

Japanio

Esperanto-leciono en mezlernejo

Esperanto-lecionoj kiel regula studobjekto okazis dum la dua semestro en la Mezlernejo dependa de la Pedagogia Fakultato de la Saitama-Universitato en la urbo Saitama. Enkadre de regula studprogramo „sinteza lernado”, unika studprogramo en japanaj lernejoj kiu estas deviga sed elektebla el kelkaj temoj, 30 lernantoj (13-14-jaraĝaj) elektis Esperanton kaj lernis ĝin 18 lernohorojn. Intertempe okazis „Provtago” la 2-an de novembro 2010, kaj vizitis la klason tri esperantistoj el Rusio, Pollando kaj Israelo, ĉiuj nun loĝantaj en Japanio. La tutan tagon la lernantoj ĝuis simplajn konversaciojn kun ili, demandis laŭ mia interpretado pri ilia rilato al Esperanto, iom babilis per skajpo kun Atilio en Ŝikoku kaj skribis mesaĝojn al E-klubo de rusa lernejo. En la lasta tago de la lecionoj, la 16-an de decembro, la lernantoj montris antaŭ aliaj lernantoj kaj instruistoj kion ili lernis; klarigis pri la lingvo kaj lernado en la klaso, prezentis amuzajn skeĉetojn, kantis, tute en E-o kun japanlingva klarigo sur ekrano. Ununura bedaŭro estas, ke en la klasĉambro ne eblis aliri al interreto.
Tiaspeca E-lecionaro malofte okazis en Japanio, kaj do mi bone preparis kaj aranĝis por ke la leciono estu enhavoriĉa kaj interesa por la lernantoj. Feliĉe ili diligente kaj pozitive lernis la lingvon, kiu estas tute nova por ili, kiuj scias nur la anglan kiel fremdan lingvon. Por realigi tiun ĉi lecionaron, profesoro SASAKI Teruhiro de la Saitama-Universitato, mem ILEI-ano kaj samtempe prezidanto de KAEM, multe helpis.

Respondante al mia alvoko en *edukado.net* ĉe la komenco de tiu ĉi kurso, multaj esperantistoj sendis al la klasanoj poŝtkartojn kaj retmesaĝojn. Ili multe surprizis ne nur la lernantojn sed ankaŭ la lernejestron kaj aliajn instruistojn, kaj certe kuraĝigis la lernantojn. Mi ege dankas al tiuj kiuj tion faris. Multaj lernantoj skribis, post la lernado, ke Esperanto plaĉis al ili, ĉar ĝi estas facile lernebla kaj utila por komunikado.

ISIKAWA Tieko, sekciestro de ILEI-JP

Pollando

La unua premio por ILEI-PL danke al Małgosia Komarnicka

Okaze de la 10-jara jubileo de la Grundtvig-Projekto estis aljuĝitaj premioj por la plej sukcesaj kunlaborantoj de la projektoj. La festo okazis la 10-an de decembro 2010 en Varsovio en bela ĉambrego de la Teknika Domo NOT. La Grundtvig-Programo estas ĝenerala nefaka edukado de plenkreskuloj. Ĝia nomo devenas de la nomo de Nikolao Grundtvig (1783-1872), dana filozofo, poeto, pedagogo, fondinto de la unua popola universitato kaj aŭtoro de la koncepto *Dumviva Lernado*.

La menciita projekto alportis du premiojn por la E-movado, pri kiuj ni povas prave fieri: La sekretario de ILEI kaj ILEI-Pollando, Małgosia KOMARNICKA ricevis la Unuan Premion en la Konkurso GRUNDTVIG-Programo *Dumviva Lernado* kiel la plej bona laboranto de la jardeko pro la rakonto *Grundtvig kaj Esperanto*! La konkursa komisiono motivis la premion jene: „Ŝia verko estas originala, plena je fervoro kaj entuziasmo, enhavanta multon da personaj pripensoj. Unika estas la formo de la laboraĵo. En ĝi la aŭtorino detale elmontris, kiajn spertojn kaj kapablojn ŝi gajnis kiel Asistanto kaj kiamaniere ili influis ŝiajn vivon kaj profesian laboron. Apartan distingon meritas la konsideroj de la aŭtorino pri la kresko de ŝiaj personaj kompetentoj, kiu ŝuldiĝas al la partopreno en la programo de la Asistanteco. Ŝi vaste priskribas la utilojn de individuaj eksterlandaj restadoj same por Asistanto, kiel ankaŭ por la propra kaj gastiganta organizaĵoj." Małgosia loĝis 10 monatojn en Herzberg kaj laboris kiel volontulino en Interkultura Centro Herzberg. La celo de ŝia restado estis, interalie, konatiĝi kun rimedoj por edukado de plenkreskuloj, observi internaciajn edukprogramojn kaj aktivaĵojn de plenkreskuloj, prilabori lern- kaj instrumaterialojn, respektive organizi kaj gvidi kursojn por plenkreskuloj.

La alia premiito estis Halina KOMAR, prezidantino de Pola E-Asocio. Ŝi gajnis la duan premion pro

sia *Letero al amikoj* en la kategorio: plej bona organizaĵo. La Konkursa Komisiono aljuĝis por la organizaĵo la duan premion, substrekante la modernan uzon de la eŭropuniaj monrimedoj ĉe la esperantista organizaĵo en Pollando. La komisiono ankaŭ taksis tre alte la engaĝiĝon de Pola E-Asocio por la aktivigo de personoj 55+ en la loka socio. Oni krome atestis la praktikan valoron de la konkursa laboraĵo – la indikojn kaj konsilojn, kiamaniere plibonigi la organizadon de la projekto. Specialan atenton meritas la fakto, ke la organizaĵo alte taksis la valorojn de la lingvo E-o, kiu proksimigas homojn, ebligas facilajn kontaktojn kaj estas ankaŭ aŭtentika integrilo.

La estraro de la pola ILEI-sekcio tutkore gratulas al ambaŭ premiitoj kaj deziras al ili pluan sukcesan agadon, profitdonan al la movado.

laŭ la informoj de la estraro de ILEI-PL

Svedio

Antaŭ 50 jaroj mortis Valdemar LANGLET, la unua prezidanto de Sveda E-Federacio. Por honori lian memoron estis okazigita tuttaga seminario la 4-an de decembro 2010 en lia naskiĝloko Lerbo en la komunumo Katrineholm.

Monika Langlet, nepino de Valdemar kun Erik Langlet kaj A. Emanuelsson

Antaŭtagmeze Agneta EMANUELSSON kaj Per-Erik ERIKSSON en Klockaregården rakontis pri la vivo de Langlet. Post suplunĉo estis seminario en malnovlibrejo Jones en la grandbieno Spetebyhall, kie Valdemar Langlet naskiĝis en 1872. Erik LANGLET rakontis persone pri sia praonklo Valdemar kaj pri la familio, kaj Britt SÖDERHOLM pri la vivo kaj laboro de Matilda, la patrino de Valdemar. Björn RUNBERG poste prezentis siajn esplorojn pri la laboro por savi judojn en Budapeŝto, fine de la dua mondmilito, el kiuj rezultis la libro *Valdemar Langlet – räddare i faran*. Agneta EMANUELSSON kaj Roland ERIKSSON montris filmojn pri tiu savlaboro kaj pri aranĝo honore al la memoro de Langlet antaŭ dek jaroj en la urba biblioteko de Katrineholm. Pluraj partoprenantoj aĉetis la libron de Agneta: *Valdemar Langlet- en glömd hjälte*? („…ĉu forgesita heroo?")
Inter la invitantoj al la tre sukcesa seminario estis Sveda E-Federacio kaj la E-kluboj en Katrineholm kaj Norrköping.

Agneta EMANUELSSON, prezidanto de ILEI-SE

44-a konferenco de ILEI, Kopenhago, 17-23 julio 2011

Lingva politiko kaj lingvaj rajtoj en edukado kaj scienca komunikado

Aliĝintoj

Ĝis la 20-a de januaro ni havas 28 aliĝintojn el 15 landoj de 3 kontinentoj: 4 el Germanio, po 3 el Danio kaj Kroatio, po 2 el Belgio, Finnlando Francio, Hungario, Nederlando kaj Usono, kaj po 1 el Ĉinio, Italio, Japanio, Korea Respubliko, Pollando kaj Svedio. Kompare kun la antaŭaj jaroj en la sama frua aliĝperiodo (en 2006 ni havis 3 aliĝintojn, en 2007 – 2, 2008 – 0, 2009 – 3 kaj en 2010 – 0 ĝis la 20-a de januaro), prognozeblas pli amasa konferenco ol ni havis longe antaŭe.

Programo

Pli multa konferencanaro implicas pli riĉan programon ĉar konferencanoj alportas siajn programerojn kiel kontribuojn el la lingva, kultura kaj pedagogia bunto de la mondo. Ni jam havas proponitajn prelegojn pri: Esperanto-kurso en Koreio, Esperanto-eduko en Ĉina Komunikada Universitato, Valdemar Langlet (frua sveda esperantisto kaj fama

humanisto), nova iniciato de ILEI: Esperanto125, lingva politiko en nordiaj landoj, lingva malegaleco en la scienco, la angla kiel domina lingvo de scienca komunikado, Esperanto en sciencoj kaj scienca komunikado, kontribuo de nia IPR al scienca komunikado per Esperanto, kaj aliaj, paralele aŭ sinsekve kun alitipaj konferencaj aktivaĵoj. Vi estos bonvenaj kun viaj prelegproponoj kaj aliaj programeroj.

Simpozio pri *Lingvoj de scienca komunikado kaj edukado*

La simpozia temo pli specife enfokusigas kelkajn demandojn de la konferenca temo: kiuj lingvoj rolas kaj kiel en la scienca komunikado kaj edukado pri sciencoj, kiajn konsekvencojn havas la aktuala distribuo de tiuj roloj, kian rolon efektive havas kaj povus havi Esperanto en tiu kunteksto.

Tiun intereskampon de nia simpozio proponis la fama lingvisto kaj amiko de Esperanto Robert Phillipson. La motivon por ĝi li trovis en la artikolo de Humphrey Tonkin: *Language and the ingenuity gap in science* (*Lingvo kaj inĝenibreĉo en scienco*), verkita por la revuo *Critical Inquiry in Language Studies*. Jen kion Tonkin mem diras pri ĝi.

“Unu el la aferoj, kiujn mi identigis en mia artikolo, estas la fakto, ke en multaj landoj oni studas kaj praktikas la sciencon esence en la angla, sed oni instruas ĝin en mezlernejoj kaj foje universitatoj en la loka aŭ regiona lingvo. Tiu forta konflikto inter la internacia lingvo de la scienco unuflanke kaj la deziro instrui sciencon en la gepatraj lingvoj (kaj eduki civitanojn kapablajn kompreni sciencajn demandojn kaj formuli politikon, ekzemple pri tutmonda varmiĝo) kreas multajn problemojn. Kiel entute fronti ilin? Kaj kiel fronti ĝenerale la problemon, ke en multaj landoj la naciaj lingvoj estas neeviteble enen turnitaj, dum la mondo de la scioj etendiĝas eksteren? Kaj kiun rolon havas Esperanto, kaj ankaŭ la teknologio, en tiu konflikto de celoj? “

Partneraj organizantoj de la simpozio kun ILEI estas la Universitato de Kopenhago, kiun reprezentas prof. Karsten Fledelius el la Humanistika Fakultato, kaj CED de UEA kun Humphrey Tonkin kiel prezidanto de la simpozia Organiza Komitato. Laborlingvoj estos Esperanto kaj la angla, kun enkonduka ĉefprelego en la dana lingvo. Tradukoj de prelegtekstoj aperos anticipe en la reto. Diskutoj estos interpretataj postsekve, laŭbezone.

La simpozio komenciĝos vendredon antaŭtagmeze (antaŭlasta konferenca tago) per tri duonhoraj ĉefprelegoj sekvataj de duonhoraj diskutoj:

1. Frans Gregersen[7]: *Nordia politiko pri lingvoj de scienca komunikado: defioj kaj efektivigo en Danio*
2. Humphrey Tonkin: *Lingva malegaleco en la scienco*
3. Robert Phillipson[8]: *Rezisto al la fortoj malantaŭ la angla kiel imperialista lingvo de scienca komunikado*

Sekvos prelegoj de invititaj fakuloj pri la simpozia temo kaj akceptitaj prelegoj de konferencanoj. Sabaton antaŭtagmeze, la lastan konferencan tagon, okazos ĝenerala diskuto pri la simpozia temo kaj prezentitaj prelegoj, kaj aprobo de konkludoj. La simpoziaj aktoj estos minimume publikigitaj elektronike, eble ankaŭ surpapere se sufiĉos mono.

La simpoziaj konkludoj estos prezentitaj al la Esperantologia Konferenco en la tujposta UK en Kopenhago.

Invito por kontribuproponoj

Ni bonvenigas kontribuojn al traktado de la simpozia temo kiuj prezentas staton kaj evolutendencojn de lingvoj de sciencaj komunikado kaj edukado en diversaj mondopartoj, sciencfakoj kaj eduksferoj. Bonvolu aliĝi al la konferenco kaj prezentu vian prelegproponon en la koncerna rubriko de la aliĝilo. La resumon en Esperanto kaj angla lingvo bonvolu sendi al la estrarano pri konferencoj (adreso sur la kovrilpaĝo 2 de IPR).

Limdatoj

2011.03.31 – Sendo de proponataj prelegresumoj
2011.04.15 – Informo pri akceptitaj prelegproponoj
2011.05.15 – Sendo de plena teksto de akceptitaj prelegoj en Esperanto aŭ la angla, dezirinde en ambaŭ

La akceptitaj resumoj estos publikigitaj en la Konferenca Libro. La kompletaj tekstoj de la prelegoj estos perrete disponigitaj al la partoprenontoj antaŭ la simpozio, kaj poste aperos enkadre de Simpoziaj Aktoj.

---

[7] La plej elstara dana lingvisto hodiaŭ, membro de la Dana Akademio de Sciencoj, profesoro de la Universitato de Kopenhago

[8] Profesoro de Copenhagen Business School, aparte famiĝis per siaj libroj *Linguistic Imperialism* (*Lingva imperialismo*) kaj *English-Only Europe?* (*Nur-Angla Eŭropo?*)

Klerigaj, kulturaj, organizaj kaj distraj programeroj

Post la plena sukceso kun bonaj sekvoj de seminario *Flugiloj de interkultura vento* dum SES (Slovakio) kaj dum la konferenco en Kubo pasintjare, pri kio informis IPR 10/3, pluraj konferencanoj en Matanzas sugestis, ke simila seminario nepre okazu en Kopenhago. Ni faros tion kaj proponos ankoraŭ aliajn erojn por la kleriga programo.

La vespera programo sekvos la tradician skemon, sed akceptos novaĵojn kiujn konferencanoj portos el siaj kulturoj kaj eduksistemoj. Niaj gastigantoj regalos nin per *Dana vespero*. Aliĝu, proponu, venu, prezentu, kaj ni ĝuu kune la amikan etoson de ILEI-konferencaj vesperoj. Kaj pensu pri la Lingva Festivalo, preparu vian prezentaĵon por ĝi. Ĝi okazos ĵaŭdon posttagmeze en la universitata medio. Dum la konferenca semajno multaj studentoj loĝos en la studenta domo proksima al la konferencejo pro siaj someraj studaktivaĵoj, kaj, krom la konferencanoj mem, ili estos la ĉefa festivala celpubliko.

Pri la ekskursa programo vi povis legi en la pasinta numero de IPR. Ĝi estas aranĝita kun maksimuma evito de koincidoj kun aliaj gravaj konferenceroj. Nur vendrede, paralele kun la simpozio, ni proponas ŝipekskurson al vikingaj tempoj de Danio por tiuj, kiuj ne deziros simpozii. La simpozianoj havos similan, tamen alicelan, ekskursoferton por merkredo. Kaj, kiel kutime, dum la konferenco kunsidos la Komitato, Estraro, komisionoj kaj laborgrupoj pri diversaj temoj el la vivo de ILEI. Jam aliĝis ses sekciestroj, kaj ni povas esperi pliajn. Tio donas ŝancon organizi specialan diskutrondon de sekciestroj por interkonsiliĝi pri intersekcia kunlaboro kaj plifortigo de la surterena laboro de ILEI.

‘Esperanto125’

La prezidanto de ILEI disvaste komunikis en la antaŭaj monatoj sian iniciaton, kiu akceptiĝis kiel iniciato kaj projekto de ILEI, por 125-taga ĉiutage dozita instruado kaj lernado de Esperanto tra la tuta mondo en la unua duono de 2012 omaĝe al la 125-jariĝo de la *Unua Libro* de d-ro Esperanto. Tiel grandioza projekto bezonas seriozan planadon kaj profundan preparon de agadoj, homfortoj kaj aliaj resursoj. La konferenco en julio 2011 estas bona loko, kaj eble la lasta momento, por kroni la preparojn per konkretaj, realismaj planoj kaj taskodividoj por komenci la

realigadon ekde la marta ekvinokso 2012, kiun, simbole, 125 tagoj disigas de la motivanta 125-a datreveno kiel findato de la tuta kampanjo.

Stimula rabato

Ĉiu 10-a aliĝinto ĝuos 10%-an rabaton, la 50-a 50%-an kaj la 100-a 100%-an rabaton de la aliĝkotizo. Ili povos ricevi la rabatsumon dum la konferenco mem, aŭ povos donaci ĝin al la kaso "Dazzini" subtene al partopreno de nepagipovaj membroj en ontaj konferencoj. Ne forgesu, ke la plej favorkotiza aligperiodo finiĝas la 31-an de marto. La papera aliĝilo aperis en IPR 10/4, kaj la retan vi trovos ĉe *http://ilei.info/konferenco/alighilo2011.php*. Aliĝu, kontribuu, partoprenu kaj ĝuu.

Radojica PETROVIĆ, estrarano pri konferencoj,

NdlR: dum nia konferenco en Kopenhago okazos sesio de la tradiciaj **UEA-ILEI-ekzamenoj ankaŭ por blinduloj**. La regularojn vi trovas en nia hejmpaĝo ĉe: *http://www.ilei.info/instancoj/komisionoj.php*

Informoj pri ILEI

Laborkomisionoj

Ekzamena: Mireille Grosjean (prezidanto), Mónika Molnár (vicprez.), Reza Torabi (sekretario), Karine Arakelian, Giridhar Rao, Jérémie Sabiyumva, Han Zuwu
Elekta: Aurora Bute (gvid.), Tieko Isikawa, Ana Montesinos de Gomis
Kontrola: Ulla Luin, Simon Smits, Rudi Koot
Lerneja: Julián Hernández (gvid.), Carola Antskog, Jennifer Bishop, Ronald Glossop, Tieko Isikawa, Marija Jerković, Luigia Madella, Jacqueline Poux, Ermanno Tarracchini, Mihai Trifoi
Regulara: Marija Beloŝeviĉ, Rob Moerbeek, Atilio Orellana Rojas (Estrare: Stefan MacGill)
Terminara: Miroslav Malovec, Ilona Koutny (Estrare: Radojica Petrović)
Universitata: Duncan Charters (gvid.), Aida Čižikaitė, Renato Corsetti, Ilona Koutny, Radojica Petrović, Kristin Tytgat

Kunlaborantaj institucioj

EEU: *Eŭropa Esperanto-Unio*. Komisiito pri instruado kaj rilatoj kun ILEI: **Carola Antskog**, Brokärrvägen 89, FI-25700 Kimito, Finnlando, *cantskog@kolumbus.fi*.
E@I (*Edukado ĉe Interreto*): Víťazná 840/67A, SK-958 04 Partizánske, Slovakio, *info@ikso.net*. Tel: (+421) 902 203 369. Retejo: http://www.ikso.net/eo/.
Fondaĵo edukado.net - funkciiganta la paĝaron de instruistoj, instruantoj kaj memlernantoj Direktoro: **Katalin Kováts**, Spaarwaterstraat 74. NL-2593 RP, Den Haag, Nederlando. Retadreso: *redaktanto@edukado.net.*

ICH (Interkultura Centro Herzberg): Grubenhagenstr. 6, DE-37412 Herzberg am Harz, (+49)55215983, Trejnsesioj, metodikaj kursoj, pedagogia fakbiblioteko, internaciaj ekzamenoj, kontaktpersono: **Zsófia Kóródy**, *zsofia.korody@esperanto.de.*
FIPLV *(Internacia Federacio de Instruistoj de Vivantaj Lingvoj):* Repr. de ILEI: **Stefan MacGill.**
TEJO (http://www.tejo.org/): Observanto de ILEI ĉe TEJO: **Radojica Petrović**. Observanto de TEJO ĉe ILEI: **Gregor Hinker.**
UEA: Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando, *www.uea.org*. Observanto kaj A-komitatano de ILEI ĉe UEA: **Stefan MacGill**.. Observanto de UEA ĉe ILEI: **Claude Nourmont.**
UN (Unuiĝintaj Nacioj): komisiito de ILEI: **Rob Moerbeek,** *oovo14qh@kpnmail.nl.*
UNESKO (en neformalaj rilatoj): Reprezentantoj de ILEI**: François Lo Jacomo**, 72, quai de la Loire, FR-75019 Paris, *francois.lojacomo@wanadoo.fr*; **Monique Arnaud**, Ecole Chemin de l'Espéranto, Les Pelloux, FR-05500 Benevent et Charbillac, *monique.arnaud@aliceadsl.fr*; **Jean-Pierre Boulet**, 17 Av. de la Dordogne, FR-63800 Cournon d'Auvergne, tel.: (+33) 4 73 84 90 60.

Membreco kaj pagado por aliaj servoj

Membreco kostas 18 EUR en A-landoj (laŭ UEA-difino) **kaj 9 EUR en B-landoj, kun ricevo de 4 numeroj de *IPR* jare. Kun aliro nur al reta versio, membreco kostas 8 EUR por la A-landoj kaj 4 EUR por la B-landoj**. Bonvenaj estas donacoj al la fondaĵoj de ILEI, konferencaj pagoj kaj abonoj por *Juna amiko*. Sekciestroj en trideko da landoj akceptas membrigojn kaj donacojn; simile, perantoj por *Juna amiko* akceptas abonojn enlande. Por pagoj rekte al la internacia ILEI informu skribe al Julija BATRAKOVA, p/a Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando, <persiko@mail.ru>.
La pagoj povas okazi pere de la nederlanda ILEI-konto, al la ILEI-konto ĉe UEA aŭ al la sveda konto:
* Pagoj al la nederlanda konto de ILEI: numero 4676855 ĉe ING Bank N.V., IBAN NL55INGB 0004676855, BIC INGBNL2A. Bv. aldoni € 5 por la nederlandaj bankokostoj pagante el ekster EEA (Eŭropa Ekonomia Areo).
* Pagoj al konto de ILEI ĉe UEA: Pri pagmanieroj vidu informojn en la Jarlibro de UEA. Atentu pri aldono de sumo por bankkostoj. Indiku viajn nomon kaj landon, mallonge la celon de la pago, kaj unu el la tri kontoj ilek-a (ĝenerala), juna-l (*Juna amiko*), pike-b (projekto *Interkulturo*).
* Pagoj al la sveda bankkonto: El Svedio pagu al konto 8327-9, 994 515 014-3 ĉe Swedbank.
El aliaj landoj pagu al IBAN SE56 8000 0832 7999 4515 0143 kun BIC/SWIFT-kodo SWEDSESS.
Aldonu 6 eŭrojn por svedaj bankkostoj se vi pagas el ekster Eŭropa Unio.
* Simpla abono de IPR sen membreco: 18 EUR. Reklamtarifoj por IPR: 180 EUR por plena, 110 EUR por duona kaj 70 por kvarona paĝoj. Tio inkluzivas bazan grafikan pretigon: kostojn de ekstra pretigo oni rajtas fakturi. Sekcioj reklamante edukajn projektojn rajtas peti trionan rabaton.
ILEI estas jure registrita ĉe la Komerca Ĉambro en Den Haag sub numero 27181064 kun sidejo ĉe la Centra Oficejo de UEA en Roterdamo. Hejmpaĝo de ILEI: *http://www.ilei.info.*

Redakciaj informoj

Respondeca eldonanto (verantw. uitgever): Iwona KOCIĘBA*, Graaf de Fiennesln 54, BE-2650 Edegem.* **Presado:** Flandra Esperanto-Ligo, *Frankrijklei 140, BE-2000 Antwerpen, tel: (+32-3)-234 34 00.* **Redaktejo:** NÉMETH József, *HU-8531 IHÁSZ, Fő u. 41/5,* *<jozefo.nemeth@gmail.com>*, *http://www.ilei.info/ipr/;* tel*: (+36-89) 356-050.*
La revuo aperas ankaŭ kasede registrita por leghandikapuloj. Informas: Rob MOERBEEK, *Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk*, *<oovo14qh@kpnmail.nl>.*

La nunan numeron ni sendis al la presejo 28 januaro 2011, redaktofino por la sekva numero 15 aprilo 2011.

Sekcioj

Albanio: Vasil Pistoli, c/o Bardhyl Selimi, Rruga Fortuzi, nd.9, h.1, ap. 3, AL-1016 Tirana, *selimibardhyl@yahoo.com*

Aŭstralio: Jennifer Bishop, 24/8 Wallen Rd, Hawthorn, AU-3122 Victoria, *jenny.bishop@monash.edu*

Belgio: Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, BE-8400 Oostende, *marc.cuffez@telenet.be*

Benino: François Hounsounou, BP 226, BJ-Lokossa-Mono, *hounfranc@yahoo.fr*

Brazilo: Leysester Miró, rua Jorge Tiburcia 592, Vila Mariana, BR-041-26001 Sao Paulo (SP) *leysester@gmail.com*

Burundio: Jérémie Sabiyumva, BP 170, Rumonge-Burundi, *jerrybs21@yahoo.fr*

Ĉeĥio: Jana Melichárková, Polní 938, CZ-696 02 Ratíškovice, *melicharkova@quick.cz*

Ĉinio: Gong Xiaofeng, School of Environmental and Chemical Engineering, Nanchang University, CN-330031 Nanchang, *arko.gong@qq.com*

Danio: Bent Jensenius Höjstrupvej 124, DK-2700 Brønshøj, *bentjensenius@gmail.com*

Finnlando: Sylvia Hämäläinen F.E. Sillanpään katu 2 C 46, FI-33230 Tampere, sylvia.h@kolumbus.fi

Francio: Michel Dechy, 65 allée de la Crémaillère, FR-59650 Villeneuve d'Ascq, *michel_dechy@hotmail.com*

Germanio: Zsófia Kóródy, E-Centro, Grubenhagenstr. 6, DE-37412 Herzberg/Harz, *zsofia.korody@esperanto.de*

Hungario: József Németh, Fő u. 41/5, HU-8531 Ihász, *jozefo.nemeth@gmail.com*

Italio: Luigia Oberrauch Madella, via Prampolini 8, IT-43100 Parma, *silkovojo@aliceposta.it*

Japanio: Isikawa Tieko, Tate 1-6-6-103, JP-353-0006 Siki-si, Saitama-ken, *isksanjo@ff.e-mansion.com*

Katalunio: Pedro M. Martín Arnau Gatell 2, ES-17300 Blanes, *ileicat@hotmail.com*

Korea Resp.: LEE Jung-kee, Moklyun Usong Apt. 307-707, Bomke-dong, Dongan-ku, Amyang-si, Kyungki-do, KR-431-070, *esperanto@saluton.net*

Kroatio/KEL: Marija Jerković, Jarunska 6, HR-10000 Zagreb, *mjerkovic@net.hr*

Kroatio/KEU: Ivan Bekavac-Basić, Kuŝlanova 59, HR-10000 Zagreb, *ilei@hes-keu.hr*

Kubo: Marta Alonso Gutiérrez, Apartado 5120, CU-10200 La Habano, *kubesp@enet.cu*

Nederlando: Robert Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, *oovo14qh@kpnmail.nl*

Norvegio: Anne-Karin Bondhus, Morenefaret 8A, NO-4340 Bryne, *akbondhus@jkn.no*

Pollando: Tomasz Chmielik, ul. Jarzębinowa 3/33, PL-21-040 Świdnik, *tchmj@wp.pl*

Rumanio: Mihai Trifoi, Str. Principală, Bl.1 Ap.3, RO-527116 Bixad/Jud. Covasna, *mihaitrifoi@yahoo.com*

Svedio: Agneta Emanuelsson, Carl Ugglas väg 6, SE-641 37 Katrineholm, *agi.emanuelsson@telia.com*

Svislando: Mireille Grosjean, Grand-rue 9. Case postale 9, CH-2416 Les Brenets, *mirejo.mireille@gmail.com*

Togolando: Attiogbe-Agbemadon B., Mensah, T.I.E.To, B.P. 13169, Lomé-Togo, *esp.togo@cafe.tg*

Ukrainio: Volodimir Hordijenko, p/k35, Kijiv-133, UA-01133 *volodomir@ukr.net*

Usono kaj Kanado: Ronald Glossop, 8894 Berkay Avenue, US-63136-5004 Jennings, MO *rglossop@mindspring.com*

> ***Noto*:**
> *La sekcioj en* **Britio**, **Irano** *kaj* **Rusio** *eksigis sin pro nedeklaro de membroj. ILEI laboras por restarigi rilatojn kun ili.*

Reprezentantoj

Armenio: Lida Elbakjan, Moldovakan 26/2, kv.52, AM-375062 Erevan, *Lidaelb@yahoo.com*

Barato/Hinda Unio: Venkatesh Reddy, No. 216, Off Main Road, Whitefield, Bangalore 66, Karnataka, *esperovr@yahoo.co.in*

Bulgario: Mariana Gencheva, Targovska 95, BG-5180 Polski Trambesh, maries972@yahoo.com

Ĉilio: Héctor Campos Grez, Casilla 903, CL-3340000 Curicó, *hecg@uea.org*

Islando: Loftur Melberg Sigurjónsson, Traðarberg 13, IS-221 Hafnarfjörður, *lofturmsig@hotmail.com*

Nov-Zelando: Gwenda Sutton, 12C Herbert Gardens, 186 The Terrace, NZ-6001 Wellington 1, *gwenda.s@ihug.co.nz*

Serbio: Radojica Petrović, Bul. oslobodjenja 36, RS-32000 Ĉaĉak, *radojica.petrovic.rs@gmail.com*

Uzbekistano: Eugeno S. Perevertajlo, Abon. jashik 140, Poĉtamt, UZ-700000 Taŝkento, CIS, *esperuzo@mail.ru*

Kontaktpersonoj

Bosnio kaj Hercegovino: Nimeta Kulenoviĉ, Branica Sarajeva 15/V, BA-71000 Sarajevo

Estonio: Helgi Hromova, Pk. 623, EE-12602 Tallinn

Israelo: Gian Piero Savio, 13/4 Menora-str. IL-53490 Givatajim, *saviogp@zahav.net.il*

Kongo DR: Ngangu Nduantoni-Bakidila, B.P.13, CD-Lukala (Bas-Zaïre)

Kostariko: Hugo Mora Poltronieri, Apartado 4981, CR-1000 San José, *tikoguau@gmail.com*

Litovio: Algimantas Piliponis, Kavoliuko 3-93, LT-04325 Vilnius, *piliponis@centras.lt*

Meksiko: José de Jesús Corrales C., Belice 116, Fraccionamiento Guadalupe, Durango, Dgo. *jdjcorrales@yahoo.com.mx*